

310 éve született
WESLEY JÁNOS

*„Ha olyan a te szíved, mint az én szívem,
ha szereted Istent és az egész emberiséget,
nem kérdezek többet: Nyújts kezet!”*

KALENDÁRIUM
JÚNIUS – NYÁRELŐ HAVA –
SZENT IVÁN HAVA

Június első vasárnapja – Pedagógusnap

„A pedagógusi munkát a csendes esőhöz lehet hasonlítani. A csendes esőhöz, amely jó sokáig tart, áztatja a földben megbújó magokat. Azok magukba szívják a nedvességet, és később ezért aztán akár szárazság idején is képesek termőre fordulni.”

Június 5. – Környezetvédelmi világnap

Stockholmban 1972-ben június 5-én tartották az első „Ember és bioszféra” címet viselő ENSZ környezetvédelmi világgonferenciát. A konferencia ezt a napot határozatában nemzetközi környezetvédelmi világnappá nyilvánította.
„Aki elbocsátja a forrásokat a völgyekbe, hogy folydogáljanak a hegyek között; Megitassák a mezőnek minden állatát; a vadszamarak is megoltsák szomjúságukat... Aki füvet sarjaszt a barmoknak és növényeket az embereknek hasznára, hogy eledelt vegyenek a földből...”
(Zsoltárok 104,10-11.14)

Június 8. – Az óceánok világnapja

1992 júniusa óta e napon hívják fel világszerte a figyelmet az óceánok és tengerek védelmére. Az óceánok és tengerek a földfelszín 71 százalékát teszik ki, az élet őselemei, ezért is fontos, hogy megakadályozzuk azt, hogy valami végzetes, visszafordíthatatlan történjen velük az emberi tevékenységek miatt.
„Ez a nagy és széles tenger! Itt vannak benne a megszámlálhatatlan csúszók; apró állatok nagyokkal együtt... Mindazok te reád néznek, hogy megadjad eledelüket alkalmas időben...”
(Zsoltárok 104,25.27)

Június 16. – A független Magyarország napja

Az 1956. évi forradalom és szabadságharc vértanúi 1958. június 16-ai kivégzésének, valamint a szovjet csapatok 1991. júniusi kivonulásának emléknapja.
„Olykor a nép utcára réved-széled, fölkel, a lehetségesből valamit megragyoztat mint lopott fülbevalót: nem tudja, hogy az övé...”
(Petri György)

Június 17. – Wesley János születésének 310. évfordulója

„Tégy meg minden jót, ami tőled telik, amilyen eszközzel csak tudod, amilyen módon csak tudod, ahol csak tudod, akivel csak tudod, ameddig csak tudod!”

Június 20. – A menekültek világnapja

Az ENSZ közgyűlése nyilvánította a menekültek világnapjává e napot az Afrikai Egységszervezet indítványára. 1975. június 20. óta a menekültek helyzetére hívják fel a figyelmet világszerte.
„De mindaz, aki az Úr nevét hívja segítségül, megmenekül;
mert a Sion hegyén és Jeruzsálemben lesz a szabadulás.”
(Jóel 2,32)

Június 21. – A zene ünnepe

Maurice Fleuret francia zenetudós javasolta, hogy a nyár első napját a világon mindenütt zenével köszöntsék. 1982-ben tartották meg először Franciaországban.
„És meg ne részegegyedjetek bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesedjetek be Szent Lélekkel, Beszélgetvén egymás között zsolnárokban és dicséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak.”
(Efézus 5,18-19)

Június 22. – 100 esztendeje született Weöres Sándor

„Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.”

Június 24. – Szentivánéj

Az év legrövidebb éjszakája, a nyári napforduló „ünnepe”. Régi pogány szokások szerint a „fény és a sötétség küzdelmének éjszakája”. Az V. században terjedt el Keresztelő János napjává. A keresztény ünnep magába olvasztotta mindazokat a hiedelmeket és rítusokat, amelyek korábban a különböző népeknél a nyári napfordulóhoz kapcsolódtak.

Június 29. – Péter-Pál

Péter és Pál apostolok emléknapja ősi ünnep, mint az aratás kezdete vált ismertté a néphagyományban. Sokfelé ekkor kezdték vágni a rozsot, a búzát. Ugyanakkor régen a halászok is ünnepeltek e napon, hiszen Péterben, a halászbán, patrónusukat tisztelték, s az ő tiszteletére halvacsorát rendeztek. Nem egyszerű vacsoráról volt azonban szó, hanem a halászcéhek nagy ünnepéről.
„Aki könnyhullatással vetnek, vigadozással aratnak majd.
Aki vetőmagját sírva emelve megy tova, vigadozással jó elő kévéit emelve.”
(Zsoltárok könyve 126,5-6)
(Összeállította: KZ)

Tartalom

KALENDÁRIUM – Június	2
BIBLIAI GONDOLATOK	
A gonosz beszéd gyógyítása – negyvenkilencedik igehirdetés	4
AKTUÁLIS	
A sokoldalú Wesley (<i>Bereczky Géza</i>)	5
FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK	
Dobri Dobrev, a bolgár koldus	6
PORTRÉ	
„Ez az ügy az enyém is...” – Elek Lajos története (<i>Iványi Margit</i>)	8
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI	
A metodizmus atyjának anyja – Wesley Zsuzsanna (<i>Szabó Ildikó</i>)	11
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja (<i>Czövek Olivérné ford.</i>)	12
AMIRŐL BESZÉLNEK	
A Köznevelési Hídprogramokról a Vásárosnaményi Kistérségben (<i>Vattamány Gyula</i>)	14
ZSIDÓSÁG	
Wesley a judaizmusról (<i>Erős Máté</i>)	15
IFI SAROK	
John Benjamin Wesley (<i>Tdke</i>)	18
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
A hű és tiszta lélek (<i>Göncz Zoltán</i>)	19
ÉLET ÉS ZENE	
John Wesley zenei öröksége (<i>Göncz Zoltán</i>)	20
ÍGY ÍRUNK MI	
Mit tartsunk a hit(ünk)ről? A hit leleplezése Pál apostolnál és Wesley Jánosnál (<i>ifj. Iványi Gábor</i>)	21
ISTENTISZTELETI REND – Június	23
HÍRMOZAIK	24
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA	26
KIK VAGYUNK?	31
ANNO	
Apróságok Wesley életéből	32
AJÁNLO	34
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	34
ÜNNEPEINK	35
RÍMELŐ	36

Hangoló

Wesley János (cikkeinkben hol így, hol John Wesley-ként emlegetjük) születésének 310. évfordulója köré rendeztük e havi számunk írásait. Egyperceseink és a Bibliai gondolatok ezúttal az ő tollából származnak. Oktatási intézményeink is az ő nevét viselik, ám hogy ki volt valójában, azzal saját köreinken belül sem mindenki van tisztában. Egyik diákunk szülei szerint az a „nagy szakállú, jószívű bácsi, aki le szokott látogatni az iskolába”.

Élet és Vidámság rovatunk több ilyen történetet tartalmaz, mégis talán joggal feltételeztük, hogy tudunk olyan információval szolgálni majd, ami a témában kissé jártasabb olvasóknak is újdonságot jelent.

Ha azt nem is vállalhatjuk, hogy százával ontsuk a könyveket, emberek gyógyítását, szüntelen prédikálást, kevesebb étkezést iktassunk be, vagy annyi mindenhez értsünk, mint Wesley, nyitottsága, elfogadása, érdeklődése követhető, megvalósítható példa mindannyiunk számára.

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515/577-0514 * E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkészi hivatalaiban.

BIBLIAI GONDOLATOK

A gonosz beszéd gyógyítása – negyvenkilencedik igehirdetés

(részlet)

„Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld meg őt négy szem között: ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát; ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egyet vagy kettőt, hogy két vagy három tanú vallomásával erősíttessék minden szó. Ha azokra nem hallgat, mondd meg a gyülekezetnek; ha a gyülekezetre sem hallgat, legyen előtted olyan, mint a pogány és a vámszedő.” (Máté 18,15-17)

„Senkit ne szidalmazzatok” – mondja a nagy apostol, ami olyan világos parancs, mint az, hogy „Ne ölj!”. De ki az, még a keresztyének között is, aki megtartja ezt a parancsot? Bizony milyen kevesen vannak, akik egyáltalán megértették! Mi a szidalmazás? Nem ugyanaz, ahogy egyesek gondolják, mint a hazugság vagy a rágalmozás. Lehet, hogy amit mondasz, olyan igaz, mint a Biblia, mégis szidalmazás. Ugyanis a szidalmazás nem több és nem kevesebb, mint ha valakiről, aki nincs jelen, rosszat beszélünk: az illető háta mögött elmondjuk, hogyan tett vagy szólt valami rosszat.

Ha azonban e szerint a szabály szerint kell járniuk a keresztyéneknek, hol élnek akkor a keresztyének? Találsz esetleg elszórtan néhányat, akik lelkiismeretesen figyelembe veszik ezt. De milyen kevesen! Milyen ritka az ilyen ember az egész világon! S hol létezik olyan szervezet, mely egyetemesen eszerint él? Találunk ilyet Európában? Vagy, hogy szűkítsük a kört, Nagy-Britanniában illetve Írországbán? Nem gondolnám. Attól tartok, hogy át- meg átkutathatjuk ezeket az országokat, de hiába keresnénk őket. Jaj a keresztyén világnak! Jaj a protestánsoknak, a megreformált keresztyéneknek! „Kicsoda támad fel én mellettem a gonoszok ellen?” „Ki áll Isten oldalára” a szidalmazókkal szemben? Te vagy az az ember, Isten kegyelméből te leszel, akit nem sodor el az ár? Eltökélted, hogy Isten segítségével ettől az órától kezdve vigyázol, állandóan „zavárt teszel szájadra; őrzöd ajkaid nyílását”? Hogy mostantól e szabály szerint élsz: „senkit nem szidalmazol”? Ha látod, hogy testvéred rosszat tesz, „megdorgáld négyszemközt”? Utána „magad mellé veszel még egy vagy két tanút”, s csak ezután „mondod meg a gyülekezetnek”? Ha szíved kész erre, akkor egyet tanulj meg jól: ne hallgasd meg, ha valakiről rosszat mondanak! Ha senki nem hallgatna ilyesmire, akkor megszűnne a gonosz beszéd. S nem ugyanolyan rossz-e az orgazda, mint a tolvaj (a közmondás szerint)? Ha tehát valaki szidni kezd egy harmadikat a füled hallatára, azonnal állítsd le! Ne hallgass a bűbajos szavakra, akármilyen édes hangon beszéljen, bármilyen gyengéden, szelíd hangsúllyal, egyre bizonygatva, hogy jót akar annak, akit a sötétben leszur, akit átüt az ötödik oldalbordájánál! Határozottan utasítsd el a meghallgatásokat, még akkor is, ha a pletykáló azt állítaná, hogy „el kellett mondania, mert annyira ránehezedett”! Rád nehezedett! Te bolond! Szenvedsz átkozott titkodtól, mint a szülőasszony? Akkor indulj, és szabadulj meg terhedtől, ahogy az Úr elrendelte! Először „menj el és dorgáld meg atyádfiát négyszemközt”, utána „végy magad mellé még egy vagy két” közös barátot, s beszélj az ő jelenlétükben vele! Ha egyik lépés sem hatásos, akkor „mond meg a gyülekezetnek”! De lelked veszedelmére ne közöld senki mással se előtte, se utána, kivéve, ha feltétlenül szükséges, hogy megmentsd az ártatlant! Miért akarod másnak a szívét is megterhelni, mint a tiédet azáltal, hogy az illetőt büntársaddá teszed?

John Wesley

AKTUÁLIS

A sokoldalú Wesley

John Wesley öreg korában bámulatos egészségnek örvendett. Ő maga azt mondogatta, hogy ezt annak a kvázi vegetáriánus életmódnak köszönhetette, amit a charterhouse-i iskola terrorja kényszerített rá, ahová 10-17 éves koráig járt, hiszen itt az utolsó falat húst is elvették az idősebbek a fiatalabbaktól, ha kellett erőszakkal. Később, amikor a hívei körében is akut problémának számító alkoholizmus ellen küzdött, nem esett nehezebbre, hogy teát se igyon, nemhogy alkoholt. Ezen kívül sosem vacsorázott, hogy az ezáltal megtakarított pénzt is a szegényekre költhesse.

Wesley diákkorában (törékeny egészsége ellenére) kiváló sportember volt: evezett, úszott, szeretett hosszú sétákat tenni a szabadban, sőt, legtöbb kortársához hasonlóan egy teniszhez hasonló labdajátékot is játszott. Ez a játék valószínűleg a „jeu de paume” lehetett a mai tenisz elődje, amely olyan népszerű volt, hogy Párizsban külön sportszarnok létesült a profi versenyzők számára. Ez volt a Labdaháza, amely a még Wesley életében kitört francia forradalom egyik fontos színhelye lett.

A vadászat ekkoriban igen elterjedt szórakozásnak számított, és Wesley diákévei alatt ennek a kedvtelésnek is hódolt. A legfontosabb sport azonban, amit Wesley diákkorában űzött, a lovaglás volt. Hasznát is vette később, hiszen még 85 évesen is előfordult, hogy napi 60 kilométert lovagolt. Szorgos statisztikusok kiszámolták, hogy életében csaknem 400000 kilométert tett meg lóháton úgy, hogy közben állandóan olvasott – általában filozófiai vagy történelmi műveket. Az volt a véleménye, hogy ha valaki egészséges akar maradni, annak lovagolnia kell. Wesley egyik kortársa meg is jegyezte: „Azok, akik ismerték könyveit, csodálkoztak azon, hogy volt ideje utazni is, míg azok, akik tudták, mennyit utazott,

azon csodálkoztak, hogy volt ideje írni.”

Wesley összes művei 14 vastkos kötetet tesznek ki, összesen 233 könyv fűződik a nevéhez. Ez iradatlan szám, még akkor is, ha ezek között sok rövidke füzet is szerepel, amelyeket azért írt, hogy ellássa az embereket olcsó, rövid és könnyen érthető könyvekkel. Azonban írt néhány hosszabbat is – például akkor, amikor négy kötetben megírta Anglia történetét szinte csak kedvtelésből, a maga szórakoztatására. Dédelgetett terve volt egy Keresztény Könyvtár létrehozása, ezt élete végéig nagy becsben tartotta, mindig nyomtatékosan kérte az asz-

zisztenseit, hogy a nagyobb gyülekezetek számára szerezzék be a Könyvtár darabjait. A 80 kötetre rúgó könyvtárba Wesley az általa legértékesebbnek tartott könyveket vette fel, de ha egy-egy szakterület eredményességével elégedetlen volt, maga végezte el a hiányt pótló munkát, így szerkesztett egy teljes angol szótárt is, amely korának értelmező szótára volt. Ennek előszavában kicsillan Wesley pajkos humora, így ír: „Ha egy szerző saját művéről néhány magasztaló szót bocsát útnak, akkor hamarosan eléri a hatodik kiadást is, mert a világ udvarias, nem tartja a szerzőt hazugnak és természetesen tartja, hogy az saját maga ismeri legjobban műve értékét... Sok hibát találtam a többi angol szótárban. Következésképpen kijelentem, hogy ebben egy sincs és remélem, hogy az olvasó hisz nekem, hiszen ha találtam volna, nem hagytam volna benne.”

A Keresztény Könyvtár köteteit egyébként minden laikus prédikátornak tanulmányoznia kellett. Ebből is látszik, hogy Wesley mennyire bízott e könyvek hatalmában, elvárta az utazó prédikátoraitól, hogy népszerűsítsék, sőt, árusítsák is ezeket a könyveket.

Wesley nem maradt érzéketlen a természet szépségei iránt sem, mert írt egy könyvet „Madarokról, vadakról, rovarokról” címmel, ám még talán a természetnél is jobban érdekelte őt az ember testi és lelki egészsége. Ehhez természetesen a biblikus kiindulási alapot Jézus gyógyításai jelentették számára. Gyülekezeteiben csodálatos gyógyulások is történtek, ám Wesley igen józanul nem vetette el a modern orvostudomány vívmányait, olyannyira, hogy a gyógyítás technikai eszközeinek élharcosa lett. Egy elektromos gép felhasználásával több, mint 10000 beteget gyógyított meg, mondhatni, gyakorló orvosként is praktizált. Azt már talán mondanunk sem kell, hogy könyvet írt az orvostudományról is. Annyira szíven viselte a beteg emberek sorsát, hogy ingyenes gyógyszertárat alapított a rászorulóknak számára. Könyvei után 40000 fontot kapott, tehát ez egész vagyont keresett, ám ebből sem-

mit se tartott meg, inkább fonó- és kötőműhelyeket rendezett be a szegényeknek, megtanította őket írni, olvasni, sőt, még prédikálni is.

Saját maga prédikációiban pedig mindig a gazdagokat nevezte viperák fajzatainak és mindig a szegényeknek hirdette Isten ingyen kegyelmét. Sok kortársa megorrolt rá ezért, ám Wesley tudta, hogy olyan széles körű munkára van szükség, amely „megváltoztatja és kiműveli az emberek ezreit, hogy megváltoztassák a nemzetet.” Ez volt legfőbb célja, sokoldalúságát e cél szolgálatába állította. Titka talán abban rejlett, hogy új utakat keresett és talált, hogy Isten valóságát megismertesse az emberekkel. Ma is ez valamennyiünk feladata.

Bereczky Géza

Felhasznált irodalom: Garth Lean: *A tűzből kikapott üszök. Az idézetek is ebből a műből valók.*

FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK

Dobri Dobrev, a bolgár koldus

Az öreg koldus neve Dobri Dobrev, jelenleg 97 éves, és Szófia utcáin alázattal koldul. Szemében a menny szelíd derűje, és természetes egyszerűséggel csókol kezét egy gyereknek.

A bolgár főváros lakói úgy tekintenek rá, mint egy ikonról leszállt szentre. Keleti és festői a megjelenése,

mint azoknak a régi sivatagi remetéknek, vagy modern korunk egyik új „Krisztus bolondjának”.

Dobri Dobrev az Isten embere, ő a „szegény gazdag”, egy evangéliumi csoda, és Pál apostol szavainak az utódja. „Ha átkoznak minket, áldást mondunk, ha üldöznék, türelemmel viseljük, ha szidalmaznak, szelíden szólunk. Szinte salakja lettünk ennek a világnak, mindenkinek söpredéke mostanáig.” (1Kor 4,12-13) Egy felületes szemlélő számára a főváros nyüzsgésében észrevétlen maradhat, rengeteg a koldus és a szegény ember Szófiában.

1988-ban, Dedo Dobri, ahogy a bolgárok nevezik, lemondott a régi életéről, és elkezdett az utcákon és a templomok bejáratánál koldulni. Havi jövedelme a 80 euró nyugdíj (kb. 23 500 Ft – a Szerk.), és ezen minden nap a falujából – Bailovóból Szófiába utazik, 50 km-t busszal, hogy pénzt gyűjtögesen garasról-garasra. A Balkán talán leginkább elkereszténytelenedett országában, ahol már csak néhány kolostor működik, a templomok konganak, az öreg Dobri Dobrev állhatatosan koldul Krisztusért és az egyházért, de nem a maga számára, hiszen mindennapi kenyerere mindig is az imádság marad, ami nem kerül semmibe!

(Fotó: www.byka.com)

Általában a „Nyevszkij Szent Alexander” székesegyház vagy a „Szent Cirill és Metód” temploma előtt látható, kezében egy bádog- vagy műanyag doboz, ebbe gyűjtögeti össze a járókelők „szánalmát”, majd minden pénzt templomok, kolostorok restaurálásáért ad, vagy a szerzetesek megélhetéséért, vagy a nála sokkal szegényebb embereknek. Sokan látták már azt is, amint a pénzt egy jól ismert személynek adta át, hogy egy-egy kolostor bankszámlájára betegyje. Mikor megkérdezték tőle, miért hagyta el a szent könyveket, és kezdett el koldulni, egyszerűen azt válaszolta: „Pénzt gyűjtünk a kolostorok számára. Helyreállítjuk a szükségét szenvedő romos templomokat. Mi túl sokat nem tudunk tenni, de ennyit igen.”

Isten mindig ott támaszt szenteket, ahol a leginkább kihalt már a hit, zűrzavar uralkodik a fejekben és a szívekben. A pénzén sok más építkezett itt a földön, és Dobri önmagának otthont a mennyben. Csak az Isten tudja, hogy az ő egyszerű és megható példája hány lelket rázott fel már a vallási közönyből és térített a hit útjára!

Először Szófiától a néhány kilométerre található El-esnita kolostornak gyűjtött, és íme, Isten segítségével 2006-ban a kolostor templomot felújították és felszentelték. 2009 májusában egyszer csak így szólt a „Nyevszkij Szent Alekszander” székesegyház vagyongazdálkodójához: „Gyere velem, hogy adjak egy kis pénzt a templom számára!”

Nehéz elhinni, hogy a Balkán legnagyobb temploma és szimbóluma, a „Nyevszkij Szent Alekszander” székesegyház, amelyben havonta imádságra és zsinatra gyűlnek össze a bolgár püspökök, hatalmas pénzügyi segítséget kapott az öreg Dobritól. Ez rejtve maradt volna a világ előtt, ha tavaly a Tiveriopolit Tihon püspök nem adta volna hírül a sajtónak: „Nehezen hittem el, amikor a nyugtát megláttam, és hihetetlen, hogy a legnagyobb adományozója a patriarchális székesegyháznak az Öreg Dobri, a népviseletbe öltözött és mindenki által ismert koldus, aki mindenki előtt meghajol. Az Öreg 35.700 levát (több mint 5 280 000 Ft – A Szerk.) gyűjtött. Ez az oly annyira szerény és szegény ember adományozta az évtized legnagyobb összegét a „Nyevszkij Szent Alekszander” székesegyháznak!”

(Az interjú angol felirattal megtekinthető itt: <http://www.youtube.com/watch?v=b7dE3xozfRc>)

A politikusok és a helyi üzletemberek gyakran megígérték, hogy segítik az Egyházat, de nem tették meg. Egy ismert bolgár újságíró így kiáltott fel: „Hova sülyedt a társadalom, ha a legnagyobb adományozó kö-

(Fotó: www.johnsanidopoulos.com)

zülünk egy szegény öregember! És amikor az Egyház azt kéri tőlünk, hogy segítsünk helyreállítani a patriarchális katedrális fényét és nagyságát, nincs jogunk azt felelni, hogy nem tudunk segíteni, mert az öreg Dobri napról napra bebizonyítja némán és csendben, hogy igen, lehetséges!”

Az Öreg Dobri, ez a csendes keresztény harcos, minden nap eljön „Nyevszkij Szent Alekszander” székesegyházba, csendben imádja Istent, majd kilép és leül a kijáratához. Mindenkit meghajolva köszönt és e szavakkal búcsúzik el az emberektől: „Örüljete az Úrban!” Néha bölcs tanítást is ad Dobri, a „nem e világból való” (Jn 18,36): „Két akarat van, az egyik az Istené, a másik az ördögé. És értelmünkben egy háborút viselünk. Én hiszem, hogy követni kell Isten akaratát, engedelmeskedni kell Isten akaratának – így Isten is segít minket! A jó akarat a helyes és az igaz. Nem szabad hazudni, nem szabad lopni, ne kövessünk el házasságtörést. Szeretnünk kell egymást, ahogyan Isten is szeret minket – ő tégy méltóvá minket erre, Urunk!”

(Forrás: „Az én hőseim” <https://www.facebook.com/adjegyetajanekba>)

**„Csendet tanultam a beszédesektől, toleranciát a türelmetlenektől, kedvességet a durvaktól.”
(Khalil Gibran)**

PORTRÉ

„Ez az ügy az enyém is...” –

Elek Lajos nyugalmazott lelkészünk története

(folytatás)

(Fotó: www.parokia.hu)

A beszélgetés előző részében megtudhattuk, milyen családi háttérből jött Lajos bácsi, hogyan keveredett az ötvenes években a röplapozásba, majd hogyan tartóztatták le és vitték el – ami aztán Isten kifürkészhetetlen akaratából a megtéréséhez vezetett. Másfél év börtön után, 1951-ben szabadult Kalocsáról...

Találkozás a metodistákkal

Csodálatos az Isten munkája ebben is, ahogy én a metodistákkal találkoztam. A kőműves szakma egy vándorszakma, de az ember azért örül annak, hogy ha nem kell messzire munkába járnia. A szabadulásom után felvételt hirdettek a sarkadi cukorgyárnál kőműveseknek, hát fölvettek engem is. A gyakorlat szerint ősszel a kinti munkásoknak is be kellett sorolni az üzembe (én a répvágónál voltam).

1953-ban mondták a szezonidő végén (mielőtt leállt volna a gyár), hogy akiket felvettek a nyáron, azokat elbocsátják. Két lehetőségem maradt: a felmondás vagy a Szolnokra való áthelyezés. Hát, gondoltam, az biztosabb helynek tűnik azért, megpróbálom, elmegyek Szolnokra, így kerültem oda.

Ott aztán a reformátusokhoz jártam, náluk délután is volt alkalom, meg egy ifjúsági óra 3 órakor, fél hatkor pedig egy fél órás templomi alkalom, azon kevesen voltak. Ott találkoztam, ezen az alkalmon a Kordi Pistával. Mindig szerettem volna beszélni vele, beszélgetni, az ifjúságiban is része volt neki, és mindig sietett elfele. – Hát hova sietsz? – kérdeztem tőle. – Szolnok legkomolyabb gyülekezetébe – felelte. – Én is szeretnék veled oda elmenni – mondtam.

Következő alkalommal már vele mentem, ott halottam Iványi Tibor szolgálatát először – és ott is ragadtam. Ez az, amit én keresek, gondoltam, miért csináljam egyedül? (Ugyanez történt későbbi feleségemmel, Irénke névvel: első alkalom után ott maradt a metodistáknál.)

Sarkadon azért belekóstoltam már előtte a különböző közösségek életébe. A baptisták mindenképpen be akartak meríteni, de mondtam, hogy nekem ez visszalépés volna már, azt bizonyítaná, hogy nekem Jézus véráldozata nem elég, hát megmosott az Ő vérével, mutassam, hogy nekem ez kevés, és bemerítkeznek? Meg hát nem tudtam a Bibliából azt kikövetkeztetni, hogy kétszer kell megkeresztelkedni, meg voltam keresztelve egyszer gyerekként.

A pünkösdieknek két irányzata volt, az egyik helyen csak a nyelveken szólók, a Szentlélekkel beteltek prédikálhattak, úgyhogy ott rövid ideig voltam maradtam, a másikon felkértek bizonyágtételre, és még egy lányt is rám akartak varrni, majdnem diktálták, hogy vegyem feleségül, de hát ugye nem kellett nekem, nem úgy működik ez.

A szombatistákhoz is egyszer elmentem, egy alkalomra hívtak, de elég volt az az egy alkalom, hogy elidegenedjek tőlük (bár vannak aranyos adventista testvéreink is). A lelkész kérdezte, hogy ki volt az útkészítő Jézus Krisztus első eljövetelekor? – Keresztelő János – mondta kórusban a gyülekezet. – És kik az útkészítői Jézus Krisztusnak az Ő második eljövetelekor? Kórusban felelték: – A hetednapot ünneplő adventisták. Nekem ez elég volt arra, többet ne kérjek belőle.

Egy katolikus munkatársammal, mivel a református templomba eljött, én is mentem vele a katolikusba.

Mindig mondják, hogy a jókedvű adakozót szereti és megáldja az Isten, hát ez kimaradhatatlan. A katolikusoknál a csörgő perselyt végigtolják az ember orra előtt.

Ugyanakkor Tibor testvérénél nem volt hirdelve az adakozás, nem volt persely. Ezt nem is tudtam eltérni, hanem megkérdeztem, hogyan működnek itt a dolgok, hogy ez sincs, az sincs. És akkor szépen, barátságosan elmondta, hogy akik az Úr gyermekei, azok tizedet adnak. Mondtam, ez törvényeskedés. Azt mondta, hogy ők ezt nem így látják, mert ha az Ószövetség népe, akinek nem volt Megváltó Jézus Krisztusa tizedet tudott adni, akkor mi nem akarunk kevesebbet adni, többet lehet, kevesebbet nem.

Aztán például mondtam neki, hogy tegezzen engem, és ő úgy vette, hogy akkor visszategezem, de én olyan rangkülönbséget láttam laikus meg lelkész között. Én tegeztek egy lelkészt? „Akkor én sem tegezlek” – mondta. Megértettem, hogy itt másképp működnek a dolgok.

Hamarosan kértem a felvételemet a tagságra, és otthonra találtam a methodista egyházban. Akkor, 1953-ban nem gondoltam volna, hogy öt év múlva utódja leszek Tibor testvéremnek.

Szolnoki évek

Mikor Iványiék átkerültek Nyíregyházára, enyém lett a szolnoki szolgálat. A kiterjedt szórványban két hetenként tartottam istentiszteleteket és lelkigondozói látogatásokat.

Közben házagópótlónak evangéliumi tartalmú gépeléseket postáztam. Ezeket egy kedves ismerős nő gépelte. Őt is érdekelték ezek az olvasnivalók. Mivel fizetséget nem fogadott el, a gépelésekből egy-egy példányt az ő lelki épülésére nála hagytam.

Gyülekezetünkben járt egy missziós lelkű asszonytestvér. Hivatalosan nem csatlakozott a gyülekezetünkhöz, de szeretett bennünket. A nyelvét azonban nem tudta jól rendszabályozni. Így következett be, hogy a gépíróntól az irományok a rendőrség kezébe kerültek. Azok között volt egy a világnézettel foglalkozó anyag is. Ebbe kötött bele a rendőrség, és az egész írott anyagot átnézték. Idézést kaptam a rendőrségre. Az egyik rendőr sokallta az átnézni való anyagot és azt mondta nekem, hogy végül még ő is megtér. Szívből kívántam, hogy így legyen.

A rangosabb rendőrök azt mondták nekem, hogy velem szemben elnézők lesznek, de viszonzásaként én is tehetnék valamit. Időnként keressem fel a közelben levő települések lelkészeit, és írjak róluk meg a munkájukról jelentést. Ez úgy is tekinthető, mint hazafias kötelezettség. A felkérésre nemet mondtam. Szembe találtam magamat a megyei kapitánnyal is. Azt ismételttem,

hogy nálunk methodista lelkipásztorok között olyan lelki kapcsolat van, hogy ezt nem lehetne titokban tartani. Nehezen bár, de így elfogadták „alkalmatlanságomat”. Ennek a bántásnak az volt a jó oldala, hogy a rendőrök lelki dolgokat olvashattak.

1968-ban a lelkészi hivatalomba bejött a körzeti rendőrtiszt. Kérte tőlem a gyülekezet névsorát, munkahely megjelöléssel. Bár kissé remegett a térdem, de megmondtam, hogy a kérését nem tudom teljesíteni. Hivatkoztam a vallásszabadságra és arra, hogy istentiszteleteink nyilvánosak, bátorítottam, hogy vegyen részt alkalmainkon. Nem vállalta. Fölötteseire hivatkozva a névsort mindenképpen szerette volna megkapni. Kértem, hogy adja írásba, amit továbbítok egyházunk vezetőjéhez. Neki azonban ez sem felelt meg, és dolgovégezetlen távozott. Abban az időben így nézett ki a vallásszabadság.

Györköny és azok a hetvenes évek...

1969-ben a Tolna megyei Györkönybe helyezett engem az egyház vezetője, Hecker Ádám. Addig az ő fia volt Györkönyben a lelkipásztor, de Pécsre került át, túl nagy falat lett volna neki falu után Budapest. (Az édesapja utódjának öt szemelte ki az Állami Egyházügyi Hivatal, ezt Ádám bácsi maga mondta el nekem.)

Nem sokkal a költözés után feleségemmel a gyülekezeti ház kertjében dolgoztunk. Az útkereszteződés és a mellettünk levő TŰZÉP miatt a körzeti rendőr többször megjelent a közelben. Így látott meg bennünket és a kerítéshez jött és azt mondta nekünk: – Tudok arról, hogy át vannak helyezve. Önök derék emberek. Sok jót kívánok Önöknek az új szolgálati helyhez. Mi a bántást, köztük ezt az esetet is „fizetségnek” tekintettük.

Györkönyi lelkipásztori szolgálataim során aztán az 1970-es években szolidaritásból Iványi Tibor mellé álltam. Koholt vádakkal, törvénysértő módon az eljárásokért büntetések egész sorával sújtották.

Valójában jó munkájáért büntették, és mert kilátásban volt, hogy őt választanák meg az egyház országos vezetőnek. Akkor a magyarországi methodista egyháznak 19 alkalmazottja volt. Közülük hét személy lett az eljáró, az eszköz az ÁÉH kezében, 12 pedig a szolgálatából pedig elbocsátott.

Hazánkban a többi egyházaknál nem volt ilyen arány, hogy a kevesebb elbocsátja a többet. A küzdelem, amiben részünk volt hét és fél évig tartott. Hatvanig számoltuk a bírósági tárgyalásokat, azután abbahagytuk. Tudtuk, hogy világi hatósággal állunk szemben, de azt is, hogy állami törvényeink minket igazolnak, és hogy mint törvénytisztelő állampolgároknak kötelességünk a törvényességhez való ragaszkodás. Legjobban azt fájlaltuk, hogy lelkipásztor kollégáink, akikkel korábban megöleltük és megcsókoltuk egymást, a tisztességtelen eljárásokban az ÁÉH eszközei lettek. Engem

és családomat is sújtva az eljárást elvitték egészen a karhatalmi kilakoltatásig. Az ügymenet elején az ÁÉH megyei megbízottja, a titkár kijött hozzánk. Az irodámban beszélgettem vele, és arra akart rávenni, hogy álljak ki Iványi Tibor testvér mögül, akkor nem lesz semmi bántódásom.

– Ezt nem tudom Önnek megígérni – mondtam. – Éppen a jó munkájáért bántják, ez az ügy az enyém is.

Hivatkoztam Közép-Amerika egyik országára, ahol a hatóságok ok nélkül marasztaltak el embereket akkoriban. – Én nem ismerem őket, de szívemben szolidáris vagyok velük és álljak el a kollégámtól? Nem tudom megtenni.

Ekkor arra kérdésre akart választ, hogy kik azok az Iványiék?

Közben bejött hozzánk a feleségem. Ekkor őt kérte a titkár, hogy beszéljen le engem az Iványiékkel való kapcsolatról. – Szó sem lehet róla – mondta Irén néni. – Sőt, ha a férjemet börtönbe vinnék, vigyének mindnyájunkat.

Ekkor ez az ember így nyilatkozott: – Én szégyellem magamat önök mellett, mert ki tudnak állni nézeteikért. Önök nem ellenségek, hanem követésre méltó emberek. Később a titkár úrtól budapesti felettesei egy írást kértek rólam. Ő tisztességes emberként sorba kérdezte községünk előjáróit. Tőlük rólunk azt az értékelést kapta, hogy családi és társadalmi életük példás.

Ezt elküldte megbízóinak azok visszaküldték azzal, hogy ez nem felel meg, küldjön másikat. Ő azonban nem küldött, így korkedvezménnyel nyugdíjazták. Később, mikor ezután találkoztam vele, az ügyünk alakulásáról érdeklődött, és azt mondta nekem: én semmit nem teszek önök ellen. Ha győzelem lesz, akkor én legyek az első, akinek elmondják.

A titkár úr hivatali utódjával is volt szóváltásuk. Ő másképp állt a dologhoz, és így szólt: – Mindent megteszek Önök ellen. – Csak azt, amit Isten megenged – adtam meg a hirtelen választ.

Györkönyi lelkipásztor elődöm, Hecker Frigyes az ÁÉH közreműködésével törvénytelenül megválasztott vezetője lett végül a metodista egyháznak. Ő bocsátott el engem a metodista egyházból. Az ellenem történő eljárást nehezítette, hogy személyigazolványom szerint a munkáltatóm a helyi gyülekezet volt, az elbocsátást azonban a központ csinálta és az, hogy a gyülekezett melletttem maradt része továbbra is lelkipásztorának tekintett.

A szabálytalanul tisztséghez jutott Hecker Frigyes ismételtén szinte utasította a paksi rendőrkapitányságot, hogy vezettessék ki a munkaviszonyomat. Idézésel háromszor jelentem meg a paksi kapitányságon. Kétszer úgy, hogy elő sem vettem a személyigazolványomat. – Mit akarnak? – kérdeztem. – Kivezetni a munkaviszonyát – mondták. – Akkor nem megfelelő adat kerül

a személyigazolványomba – válaszoltam –, ugyanis lelkipásztori szolgálataimat ellátom, fizetésemet felveszem. – Újabb idézést fog kapni – felelték.

Harmadik esetben a megyétől ott volt civilben egy az egyházügyekkel foglalkozó rendőrtiszt. Egy szobában ültünk egymással szemben.

– Mivel tudja igazolni, hogy lelkész? – kérdezte. – Jelenleg a személyigazolványommal és a lelkészi igazolványommal – válaszoltam. – Adja ide! – Letette az asztalra, majd hétköznapi dolgokról beszélgetett. Aztán gondolt egyet és az igazolványokat átvitte egy másik szobába. Visszatérve így szólt: – Ha megnézi az igazolványát haragudni fog rám. – Nem fogok önre haragudni. Ha kivezették a munkaviszonyomat önök nekem nehezebb helyzetet csináltak, de amiket én fogok papírra vetni az önökre nézve hátrányos.

Alig hogy kijöttem a rendőrségről derűre hangolódtam. Az egyik épületen egy márványtáblára lettem figyelmes, rajta Deák Ferencről a következő idézettel:

„Amit az erő és hatalom elvesz, azt az idő és kedvező szerencse visszaadhatja. De amiről a nemzet félve a következményektől önként lemondott, annak a visszaszerzése mindig nehéz, és mindig kétséges.”

Ezt én úgy fogadtam, mintha nekem írták volna, felülről jövő biztatásként.

Lejegyezte és szerkesztette: Iványi Margit (Folytatjuk)

A MET JÚNIUSI ÉVFORDULÓI:

- **1992. június 23.:** Kijelölik Békásmegyeren a tervezett fatemplom helyét. Vendégek az ünnepségen: Göncz Árpád, Demszky Gábor, Tarlós István – mindhárman beszédet mondanak.

- **1996 júniusában:** a művelődési miniszter 49060/1996. sz. leiratában tájékoztatást küld arról, hogy a WJLF szociális munkás szakának akkreditációját elfogadják.

- **1999. június 28-30.:** a Free Methodist Church General konferenciáján egyházunkat Iványi Tibor és felesége képviselik az Egyesült Államokban.

- **2006. június 30.:** Az Oltalom Karitatív Egyesület kórházának főorvosa és pszichiátere egészségügyi miniszteri dicséretben részesül.

- **2011. június 17.:** Elhunyt Iványiné Sinka Magdolna, költő, a MET volt elnökének felesége.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI

A metodizmus atyjának anyja

Wesley Zsuzsanna (1669-1742)

Wesley Zsuzsanna a XVIII. századi, a társadalom egészére kiható vallási mozgalom vezetőjének, Wesley Jánosnak, és a több mint 1000 énekét költő Wesley Károlynak¹ az édesanyja, aki egy nonkonformista család 25. gyermeként született. 13 éves korában a szigorú kálvinizmus teológiai megfontolásokból elhagyva anglikáná lett. A neveltetése során kapott mély kegyességét és hihetetlen fegyelmeztségét azonban megőrizte. Tárgyilagos józan-ság, rendkívüli gyakorlatiasság és elszántság jellemezte. 1688-ban feleségül ment Samuel Wesley anglikán lelkészhez. Samuel ekkor 26, Zsuzsanna 19 éves volt. 18 gyermekük született, ebből kilenc nagyon korán meghalt, egy lányuk pedig testi fogyatékos-sággal élt. Naponta hat órát oktatta a gyermekeit, férje távollétében imaórákat tartott a gyülekezeti tagok számára, és vezette népes családja háztartását. A rendkívül művelt Zsuzsanna nagyon szerette a könyveket, és büszke volt arra, hogy az abc megtanulása egyik gyermekének sem tartott tovább egy napnál. Nevelési elvének alapja az engedelmességre szoktatás volt, aminek a vessző is részét képezte. Bár a családból nem hiányzott a játék és a nevetés sem, de szigorú fegyelem és szervezetség uralkodott. Gyerekeinek azonnal megtanította a Miatyánkot, amint beszélni tudtak. 5 évesen kezdte őket tanítani, minden nap olvasott velük egy fejezetet a Bibliából és egy zsoltárt. Majd ez után következett a matematika, grammatika, történelem, olyan szerzők olvasása mint John Milton és Shakespeare, mindezt egy általa kifejlesztett tanulási módszer szerint. A lányok hasonló oktatásban részesültek mint a fiúk, és egyikük már nyolc évesen képes volt a görög Újszövetséget olvasni. Zsuzsanna mindezek mellett nagyon fontosnak tartotta a „tisztességes magatartás oktatásának tudományát”. Ez az a korszak, amikor egészen csekély hitbéli különbségek is nagyon komoly indulatokat tudtak kiváltani. Ilyen felekezeti villongások miatt a lelkészlak ablakait nem egyszer betörték vagy más módon megrongálták. A családapa – aki nem értett túlságosan a pénzügyekhez – állandó har-

cot vívott, hogy családjának jövedelmet biztosítson, és e miatt egyszer adósok börtönébe is került. Zsuzsannának férje távolléte, és az ellenséges bánásmód mellett még a rettenetes szegénységet is el kellett viselnie.

Az állam gyakran nem gondoskodott a rabok élelmezéséről, azt a családnak kellett megoldania. A nagy szegénység miatt Zsuzsanna azt javasolta férjének, hogy adja el a karikagyűrűjét, és az árából szerezzen ennivalót. De Sámuel inkább éhezett, mintsem egyetlen értéktárgyától megváljon. Míg Zsuzsanna arra várt, hogy férje a börtönből haza térjen, egy erőszakoskodó felgyújtotta a kertjét és tönkretette a tehenét, úgy, hogy az nem tudott tejet adni.

Később ezt írja: „*A legjobb előkészület arra, hogy megtanuljunk, hogyan kell a szenvedést elviselni, nem más, mint hogy kötelességeinket rendszeresen és pontosan teljesítjük.*”

Rendkívül kitartó imaélet jellemezte keresztény életét. Egészen egyszerűen, ha a meghatározott idő elérkezett, visszavonult imádkozni. Ha a gyerekek nagyon igénybe vették, az adott időpontban egyszerűen fejére húzta köténytét, és hozzákezdett az imádsághoz. Lassan csend lett körülötte. . .

Samuel Wesley 39 évig szolgált gyülekezetében és ott is halt meg. Ezután Zsuzsanna végkép a gyerekei támogatására szorult. A gyülekezet vonakodott megengedni neki, hogy továbbra is a lelkészházban lakjon, így kénytelen volt hol egyik, hol másik gyerekéhez költözni. Időközben mind a 24 testvére meghalt már, és gyermekei közül is elveszített 11-et.

Amikor Zsuzsanna idős és gyenge lett, János fia egy üresen álló fegyvergyár egyik termében készített neki helyet, amit a metodisták főhadiszállásává alakítottak át. Itt halt meg 1742-ben.

Élete utolsó évében a következőt mondta: „*Mindezek a szenvedések a kegyelmes Isten eszközévé váltak, hogy engem egy értelmetlen és üres élettől megóvjanak. Nem mondhatom, hogy mindezek a nehézségek, betegségek, veszteségek, csalódások, próbák és a lenézettség nélkül jobb életem lett volna. Ezek a nehezek járultak hozzá lelki gazdagságomhoz. ... Dicsőség neked, Uram!*”

Szabó Ildikó

(Forrás: http://www.seinetoechter.de/?page_id=149)

¹ Eredetileg természetesen Susannah, John és Charles Wesley-ről van szó, ám ebben a cikkben a nevek magyarosabb használata mellett döntöttünk. – A Szerk.

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja

(részletek)

Találkozási pont: St. Chrischona

Megtérésem előtt a szünidőben hosszú biciklitúrákat tettem Európa sok országába. Egy éve voltam hívó, mikor 1934 szeptemberében Bazelbe érkeztem, ahol az éjszakát töltöttem. Másnap továbbkerekkeztem. Egy útjelzőtábla vonta magára a figyelmem: „St. Chrischona”. Miféle hely lehet? Bizonyára egy katolikus zarándokhely. Felkerekkeztem hát Bettingenen keresztül a Chrischona-hegyre. Korán reggel érkeztem oda. Az új épület kapujánál megnyomtam a csengőt. Egy fiatalember jelentkezett és kérdezte „Mit kíván?” „Semmit! Csak látni akarom St. Chrischonát és valamit hallani róla” – feleltem. Ahogy társalogtunk, megkérdezte a portás testvér: „Honnan jött egyáltalán?” „A siegerlandi Kreuztalból.” „Kreuztalból? Adolf Wunderlich is onnan származik. Mindjárt hívom.” És a portás örült, hogy végre megszabadult tőlem.

Adolf Wunderlich így mesél Berta testvérrel való első találkozásukról:

A portás tehát hozzám kísérté Isselmann kisasszonyt. Én voltam a zöldséges segéd, be kellett szereznem a zöldséget és gondoskodni a burgonyáról, hogy száz személy jóllakhasson. Mivel nem volt már krumpli a pincében, be kellett hoznom egy zsákkal a földről. Már összekészítettem a kék kocsit, a kapát és a zsákot s indultam volna a völgybe – s most feltartóztatnak! Természetesen ismertem Isselmann kisasszonyt. Minden siegerlenderi ismeri egymást.

Amint Berta Isselmann megtudta, hogy St. Chrischona evangélikus, sőt, egyhazi fiatalember is van a bibliaiskolán, nagyon örült. Az én szívem egyáltalán nem repesett, hiszen a jelentkezéskor leszögeztem: „Nem vagyok eljegyzvesemházas, és a 4 éves kiképzés alatt semmi ilyenféle kapcsolatot nem kötök”.

Carl Heinrich Rappard, St. Chrischona korábbi vezetője volt ebben a példaképem – ahogy más testvérnek is abban az időben. Rappard írja az élettörténetében: „Úgy tettem, mint Jób a 31, 1 szerint: 'Szövetségre léptem a szemeimmel és hajadonra mit sem ügyeltem.'” S most egy hajadon és zongoratanárnő látogat meg St. Chrischonán!

Bár Isselmann kisasszony 12 évvel idősebb volt nálam, röviden és hűvösen köszöntöttem. Akárcsak a portás

testvér, én is gyorsan meg akartam szabadulni tőle, hiszen már néhányan biztos távolságról figyeltek bennünket. Ezért így szólok: „Isselmann kisasszony, sajnos nincs időm. Egy mázsa krumplit kell kiásnom az ebédhez.” „Nem tesz semmit” – szakított félbe Berta, „én is kimegyek a krumpliföldre”.

A „Tilos a belépés” felirat számára már akkor is akkor is azt jelentette: „Isten hozott!” Egyik kezével már meg is ragadta a kék kocsit húzóját.

Most mit tegyek? Együtt húztuk tehát a kocsit az erdőn át ki a földre.

Ott pedig felszedte a krumplit, amit én kikapáltam. Semmilyen ellenvetés nem használt. „A sarat majd lemosom a cipőmről” – mondta.

Nagy zavarban és dobogó szívvel dolgoztam. Az úton és munka közben Berta mesélt a „Jézus nélküli” és a „most Jézussal” töltött életéről. A szorgalmas segítőnek köszönhetően hamar visszaértünk. Néhány testvér megmosolyogta a szokatlan „fogatot”.

Én pedig határozottan és eltökélten jelentettem ki: „Most pedig meg kell mosnom a krumplit és oda senkit nem vihetek magammal.” Berta felpattant a kerékpárjára és tarka dirndli ruhájában elhagyta a Chrischona-hegyet. Ki gondolta volna akkor, hogy negyven évvel később Berta testvérrel együtt könyvet írunk? Sőt: hogy negyven évvel később a St. Chrischona vezetése meghívja őt, hogy előadásokat tartson cégéről, mely az „Utak & Sövények” nevet viseli. Így lett Berta testvér a St. Chrischonán a „Gyakorlati teológia” oktatója.

A Jézusnak tett első szolgálatok

Minden kezdet nehéz, az Urunknak, Megváltónknak végzett szolgálat is. 1937-ben Berta Isselmann missziós nővér a Bad Blankenburg-i konferenciára kerékpározott. Közben kapcsolatba lépett Ernst Modersohn lelkésszel. A lelkész arra biztatta, hogy nyilvánosan beszéljen Jézusról. Berta határozottan elutasította: „Nem tudok beszélni. Csak telefecsegem az emberek fejét.” A lelkész így felelt: „Csak kezdjen hozzá! Így lehet a legjobban megtanulni.” És Berta testvér hozzákezdett.

Miután Isten kegyelme utolért, elkezdtem traktátusokat osztogatni az utcán és a vonaton. Mikor valaki megcsodált a „bátorságom” miatt, ezt mondtam: „Teljesen mindegy, hogy újságot vagy traktátusokat osztok-e: hiszen hiszem, ami azokban áll, és természetből fogva nem vagyok félénk sem. Nincs hát ebben semmi csodálnivaló”. – De mikor legközelebb széles gesztusokkal a villamoson kínálgattam a lapokat, mindenki félrenézett és süketnek tették magukat. Elutasítás ért az egész vonalon. Jó, hogy át kellett szállnom.

Ott álltam hát vörösen, zavartan, letörten, és Isten beszélt hozzám. Milyen hálás vagyok ezért a vereségért! Megalázottságomban elcsendesedtem, elfogadtam az ítéletet és az új kegyelmet. Jött a villamos, fel kellett szállnom. A sarokban kucorogtam és azt gondoltam: Uram, össze kellett a saját erőmet törnöd, én nem tudok semmit és semmi vagyok. Megbízás nélkül nem akarlak többé szolgálni.

Bár semmi kedvem nem volt az osztogatáshoz, a lapok égették a táskámat.

A szívem a torkomba dobogott, mikor tétován felálltam. Elszállt a magabiztosságom és félénken kérdeztem. „Adhatnék egy lapot önnek?”

„Persze, köszönöm!” „Tessék!” „Nekem is!” „Mibe kerül?” A siker megzavart, de nagy öröm töltött el. Újabb átszállás. A magasvasút kocsijában hárman vannak. Nincs értelme!

Meghúzom magam a sarokban. A traktátusok azonban kikíváncoznak. Újból szívdobogás. A három ember megköszöni, a kalauz kérdően néz rám: „Ön Isten gyermeke?” „Igen!” „Akkor el kell mesélnem önnek, hogy néhány napja hogy ment haza az üdvösségbe a fiam.” Áldott perecek a magasvasúton. A Megváltó velünk volt és ő is örült. Csendes ragyogás maradt a lelkemben, és a szívdobogás azóta minden szolgálat előtt a tehetetlenségemre emlékeztet, és imádságra készítet, ami nélkül minden szolgálat gyümölcstelen marad.

Énekelve indultam vásárnaponként korán reggel a lapokat osztogatni. Mindenkire gondoltam. A vasút, posta, villamos alkalmazottjai, a benzinkutasok, taxisofőrök, portások mind szívesen fogadták az írásokat. Gyakran beszélgetés is kerekedett. Kérdések hangzottak el, Szentírást kértek. Ahol vásárnaponként dolgoznak, alkalmat kell adni Isten szavának olvasására.

Karácsonykor minden szolgálati helyen karácsonyfa áll. Egy kisvárosban a mozi előtt kínálgattam a lapokat. Mint ha megbénultam volna, belső gátlásaim is voltak. Abahagytam, elbújtam egy sarokban, és megpróbáltam imádkozni – akkor tekintetem a traktátus címére esett. Mindjárt láttam: Ez nekem szól! Világos: előbb m i n k e t szólítson meg, mielőtt másoknak továbbadjuk.

Megértettem a tanítást, s most már örömmel mentem vissza a helyemre. A karom bénasága is elmúlt, szempillantás alatt szétosztottam a lapokat.

A Busch cirkusz a szomszéd faluban tartózkodott. Gyorsan bepakoltam az Újszövetségeket. A bicikli csak úgy suhant az utcákon át. Zene, láрма, kiabálás, ordítás a ketrecekből és istállóból, gyermekek ujjongása. A tiszta kocsikon világított a fehér és kék szín. Megérkeztem.

Szívdobogás. Elcsendesedtem, beléptem. Össze kellett szedni magam, hogy a cirkusz tarka világa foglyul ne ejtsen. Megbízásomra gondoltam. És Isten kinyitotta az ajtókat! Megszólított a főnök és mindenütt szabad utat engedett. Elfogadott egy Újszövetséget. Az irodában barátságosan köszöntöttek, mert Isten szavát osztogattam. A keletiek kocsijában is megértésre találtam. Feketék, kínaiak, szudániak, indiaiak – mind szívesen vették. Néhány mongol, aki nem tudott németül, a „Jézus” nevet megértette.

Lefordították, saját nyelvükön mondták a nevet és bólintottak hozzá: „Jézus, Jézus!”

Végigmentem a hosszú kocsisorok mellett. Mindenütt barátságos arcok.

Hamar elfogyott minden irodalom, boldogan hajtottam haza. Búcsút rendeztek a faluban. Itt is ugyanaz az éhség mutatkozott az élet kenyeré után. A mutatványosok kocsijában mindenki szívesen fogadta az Újszövetséget és a traktátusokat. Egy kicsi, szegényes kocsi-
jában valaki nyögött. Közelebb léptem. Az ágyban egy eszméletlen öregember feküdt. Megfogtam a kezét, és lassan beszéltem hozzá: „Jézus Krisztus vére megtisztít minden bűntől”.

Nem tudom, felfogott-e valamit, megismételtem az üzenetet. Gyengén megszorította a kezem. Másnap ismét öntudatlan állapotban találtam. Újból és újból ismételtam a bibliai Igét. Délben meghalt. Később hallottam, hogy a hozzátartozók nagyon örültek a látogatásomnak. Két mutatványos azt kérte, tartsak nekik áhítatot. Szívesen igent mondtam, és megállapodtunk egy reggeli órában. Később aggályaim támadtak.

Azonban kedves testvérek imádkoztak értem. Megvigasztalódva elhajtottam a lövöldéhez. Még korán volt. Egy asszony megkérdezte, mit keresek a kocsik közt. Mikor megmondtam, hogy a lövöldében áhítat lesz, kérte: „Hívjon engem is, ha elkezdődik! Nekem sincs még békességem.” Fél óra hosszat beszélhettem vele. Isten gondoskodott arról, hogy időben érkezsem és volt időm az asszony számára.

Hamarosan kis csapat gyűlt össze a lövöldében. Azon a hosszú deszkán ültek, ahol különben a fegyverek sorakoznak. Én velük szemben a macik, papírvirágok és egyéb „jutalmak” között. Figyeltek a keresztéről szóló beszédre. A fáradt szemekben itt-ott könny csillogott. Néhányan éneket szerettek volna tanulni és énekeskönyvet kértek, amit ki is fizettek volna. Csak nehezen tudtam elválni tőlük. Boldogan és gazdagon mondtam köszönetet a Megváltónak, Aki megjutalmazza tanítványai szolgálatkészségét...

Fordította: Czövek Olivérné

AMIRŐL BESZÉLNEK

A Köznevelési Hídprogramokról a Vásárosnaményi Kistérségben

„Dr. Czomba Sándor államtitkár úr köszönettel megkapta levelét, melyben személyes találkozót kér tőle. Államtitkár úr naptárában május és június hónapokra számos hivatali és külföldi kötelezettség, illetve folyamatos parlamenti ülések szerepelnek. Tekintettel erre és Államtitkár úrral történt személyes egyeztetésre, sajnálattal tájékoztatom, hogy Államtitkár úr nem tudja Önt fogadni. Megértését ezúton is nagyon köszönjük.”

Ez olvasható annak a levelezésnek azon a – remélhetőleg csak ideiglenes – végpontján, amelyet az elmúlt hónapokban az állami oktatásirányítással, majd Vásárosnamény országgyűlési képviselőjével folytattam annak érdekében, hogy a beregi Többcélú Intézményünk részt vehessen a Köznevelési Hídprogramok megvalósításában. De vajon miféle programok is ezek valójában, és miért lenne fontos, hogy a vásárosnaményi kistérségben legyen legalább egyetlen olyan intézmény, amelyik megvalósíthatja őket?

A jelenlegi Köznevelési Törvényt megelőző oktatási szabályozásban létezett egy olyan oktatási típus, melyet azok a különösen hátrányos helyzetű diákok vehettek igénybe, akik már betöltötték a 16. életévüket, ám még nem végezték el a nyolc általánost. Számukra a szakiskola keretei között nyílt lehetőség arra, hogy teljesítsék az alapfokú iskola követelményeit, majd megfelelő szakmát tanulhassanak. Ehhez hasonló képzési mód jelenleg a Köznevelési Hídprogramok közül a második, az elsőbe pedig azok iratkozhatnak be, akik elvégezték ugyan a nyolc általánost, ám semmilyen középiskolába nem nyertek felvételt.

A beregi Többcélú Intézményünk Márokpapi Tagintézménye fennállásának hat éve alatt folyamatosan végzett felzárkóztató képzést. Jövő szeptembertől azonban ezek folytatását, a Hídprogramokat már nem indíthatjuk be, nem kaptunk ugyanis erre együttműködési felkérést a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól. A jelenlegi törvényi szabályozás szerint ugyanis ennek az intézménynek a feladata, hogy az állami fenntartású intézmények közül kijelölje azokat, amelyek a Hídprogramokat az adott térségben

meg kell, hogy valósítsák. Mivel a Hídprogramok a tankötelezettség teljesítését is hivatottak elősegíteni, ezért értelemszerűen azokban a térségekben, amelyekben állami fenntartású intézmények nem tudják ellátni a Hídprogramok feladatait, a Klebelsberg megkereshet egyéb fenntartású iskolákat is ugyanezzel a kéréssel. Nos, a Vásárosnaményi Kistérségben, amelyik országunk egyik leghátrányosabb helyzetű kistérsége, történetesen egyetlen állami fenntartású szakképző iskola sem létezik. Egyéb fenntartásúból is csak kettő van: az egyik baptista fenntartású, a másik pedig a Márokpapiban működő iskolánk. Tudomásom szerint (igaz, csak szóbeszéd alapján tudom), a baptista fenntartású iskolához informálisan érkezett kérés arra, hogy indítsa el a Hídprogramot, ám ők ezt nem vállalták. Akár így volt ez, akár nem, a kistérség végül is felzárkóztató képzés nélkül marad, mivel bennünket nemcsak hogy nem kért fel az Intézményfenntartó Központ erre, hanem az ilyen irányú kérésünket explicite nem is kívánta teljesíteni – bár a kérést egy rendkívül udvarias hangú levélben utasították el, amelyet helyszükében nem idézek. Pusztán egy mondatban foglalom össze a választ: nem látják szükségesnek a kistérségben Hídprogram megvalósítását, ugyanis Szabolcs-Szatmár Megyében már összesen nyolc ilyen iskolát jelöltek ki, melyek közül a hozzánk legközelebbi Mátészalkán van.

Ez azonban a mi látókörünkben élő, a lemorzsolódástól potenciálisan veszélyeztetett gyerekeknek súlyos problémát fog jelenteni. A gyerekek családjai ugyanis képtelenek lesznek előteremteni akár az utazás, akár a kollégiumi ellátás költségeit, így pedig azt kell tapasztalnunk, hogy a mai magyar oktatásirányítás – és a térség országgyűlési képviselője – lemond arról, hogy egy harmincezres kistérség leghátrányosabb helyzetű gyermekei számára megteremtse a megfelelő iskoláztatás elemi szintű feltételeit. Egyelőre nem fűzök ehhez a történethez bővebb kommentárt, mert abban bízom, hogy még nem merítettünk ki minden lehetőséget.

Vattamány Gyula

ZSIDÓSÁG

Wesley a judaizmusról

Arkagyij Apollonovics¹ szerette a leleplezéseket. A leleplezés azonban mindig kétirányú tevékenység. Leleplezi azt is, aki a leleplezést akarta.

A cikkben tárgyalandó szerző az Egyesült Államok második legnagyobb felekezetének számító közösség alapítója, a cikk szerzője pedig lényegében ismeretlen. Így hát a retorikai felállás csak egyféle lehet: a tisztelet hangja. A leleplezés retorikai okok miatt elmarad.

A tárgyalandó témakör bemutatásához az alábbi megfontolásokat érdemes számba vennünk:

Először azt, hogy annak kutatásához, hogy John Wesley milyen viszonylatban állt zsidó identitású szerzőkkel, közösségi vezetőkkel, hogy vajon miként viseltetett a kikeresztelkedő zsidókkal, az általunk rendelkezésre álló forrásanyagok elégtelenek. Ebben a témában hallgatnunk kell. Rövid kutatásunk kizárólag a jól körülhatárolható, publikációkban világosan bemutatott teológiai állásfoglalás bemutatására korlátozódhat, ami azért jegyezzük meg, nem kevés. A következő sorokban tehát a John Wesley által ismert judaizmus teológiai értékelésének tényszerű feltárását szeretném elvégezni. Ezt az alábbi sorrendben tárgyalom:

- a. *Wesley teológiai állásfoglalása a judaizmusról (bevezetés)*
- b. *Wesley judaizmusról alkotott véleményének viszonya a protestáns hagyományhoz*
- c. *A protestáns judaizmustan rendkívüli történetének rendkívül rövid összefoglalása (kivezetés a további kutatásba)*

A teológiai spektrum tárgyalási univerzumának kiszélesítése nemcsak kötelesség, hanem a megértéshez elengedhetetlen feltétel is. Nem azt tárgyaljuk tehát, hogy Wesley antiszemita volt-e, sokkal inkább teológiai indítékaira és korához való viszonyára kérdezzük rá.

a. Wesley teológiai állásfoglalása a judaizmusról

A szerző álláspontja viszonylag nagy pontossággal összefoglalható, hiszen a judaizmusról alkotott tézisei egy koncepciót követnek, abban diszkrepanciát² nem

fedezhetünk fel. Sok passzust idézhetünk, de talán leginkább emblematikusnak tekinthető a *Keresztény tökéletesség* című 40. igehirdetés³ 2 Korinthus 3,8-ra referáló sora: „mindazonáltal nem mérhetjük az igazi keresztények előjogait azokhoz, amelyeket korábban a zsidók nyertek el. Elfogadjuk, hogy az ő szolgálatuk (az ő részük [dispensation]) ‚dicsőséges volt’, de a miénk ‚még inkább dicsőséges’”.

A szerző elismeri, hogy az a teológiai gyakorlat, amely a judaizmus alapját képezi, valóban a kinyilatkoztatásra épül, és benne kétségtelenül felfedezhető az isteni akarat. A kinyilatkoztatás azonban a kiteljesedés felé haladva eljutott a teljességhez, amely a teljes igazságot hordozza már. A kinyilatkoztatás stációi a rákövetkezés viszonyában állnak egymással. Azonban ahogyan a rész nem foglalhatja magába az egészet, úgy a kezdeti sem lehet egyenlő a véglegessel. Így a judaizmus oly módon viszonyul a kereszténységhez, mint a *töredék a kifejtetthez*. A teljes az alakulóval nem lehet diszjunkt⁴ viszonyban, hiszen akkor generációjának korábbi állomását tagadná. Képpel élve *létrának* (stílusosan lajtorjának) tekinthető, ami a megmászás után fölöslegessé válhat. Wesley szerint tehát a judaizmus a teológiai antikvitások közötti kutakodásnak tekinthető a valódi és élő teljes kinyilatkoztatás jelenlétének közvetlen közelében. Az állítás teológiailag offenzív is, hiszen implicite⁵ olyan jelleget hordoz magában, amit nem hagyhatunk figyelmen kívül. Jelesül azt, hogy a régi hagyomány olyfajta követése, ami az új nyilvánvaló megjelenése után is megrendíthetetlen, a beteljesültség spektrumából szemlélve értelmezhetetlen malícia⁶ megléte nélkül. Az új iránti érdektelenség, értetlenség, erős értelemben ignorancia⁷, gyengébb olvasatban figyelmetlenség, amely a kinyilatkoztatás újabb fordulataira való érzéketlensége okán az élő isteni providencia⁸ iránti érzéketlenséggel vádolható. Ezt a teológiai

¹ Bulgakov, Mihail Mester és Margarita 12. fejezet Európa 1993. Bp.

² Lényeges különbség (lat.) – *A Szerk.*

³ John Wesley's Sermons An Anthology (ed. Outler-Heitzenrater) Abingdon Press 2000. Nashville p. 63.

⁴ Elváló, szétváló (lat.) – *A Szerk.*

⁵ Értelemszerűen (lat.) – *A Szerk.*

⁶ Gúny, rosszmájúság (lat.) – *A Szerk.*

⁷ Tudatlanság (lat.) – *A Szerk.*

⁸ Gondviselés (lat.) – *A Szerk.*

álláspontot körvonalazza a 9. ígírtetés⁹ is, amely a zsidó tradíciót a *megkötöttség és félelem lelke* által meghatározottnak tételezi. A 16. ígírtetésben¹⁰ olyan követelményekről olvasunk, amelyek a keresztényekre már nem érvényesek, hiszen zsidó rendelkezések. A *Gazdagság veszélyeiről* szóló 87. ígírtetés¹¹ szerint a zsidó tizedet, a farizeus ötödöt, a keresztény pedig annyit ad, amennyit csak bír.

b. Wesley judaizmusról alkotott véleményének viszonya a protestáns hagyományhoz.

Az igazán érdekes teológiai kérdés akkor merülhet fel, ha azt a kérdést kezdjük feszegetni, hogy vajon a szerző saját véleményét követte-e vagy újszerű, de egyedi bibliai interpretációt¹² vallott? Esetleg elfeledett, de a történelmi kontextus miatt forradalmivá váló hagyományt élesztett-e fel, vagy mindezeket eltérő módon: egy bizonyos hagyomány átvételét tartotta biztonságosabbnak? A kérdés rendkívül fontos, hiszen az általunk ismert teológiai-történetben a judaizmus alternatív interpretációja felé való elmozdulást csak három kritikus feltétel legalább egyikének teljesültekor figyelhetjük meg.

1. Zsidóságot érő kataklizma esetén (erre példa a Soá utáni teológia a huszadik század második felében).
2. Teológiai vagy szervezeti skizma¹³ okán, ami független teológiai vélemény kialakítását foglalta magában vagy annak szükségét kívánta meg (ezt láthatjuk a reformáció egyházszakadásában és azon belül Kálvin rendszeres teológiájában).
3. Kíméletlen önvizsgálattal párosuló szüntelen kutatásra való hajlam meglétekor (pl. Adolf von Harnack írásaiban).

Wesley nyilvánvaló okok miatt a második kategóriába mindenképpen besorolható lenne, de nem lenne idegen feltételezni róla a harmadik jellegzetességet sem. Az első tényezők hatásmechanizmusát elvárni tőle – ebben megegyezhetünk –, történetietlen és inkorrekt volna. Mindezek figyelembevételével mégis inkább úgy tűnik, hogy Wesley nem tekinthető teológiai reformernek. A rendszeres teológiai elméleteket inkább kiválasztotta, fejlesztette, mintsem megalkotta volna (legalábbis a judaizmust illetően). Francis Bacon¹⁴ hasonlatával élve: úgy tett mintha színházi szereplők közül választotta volna ki, hogy kivel ért egyet és kit tart elfogadhatatlannak.

Kivel talált tehát akkor rokonságot? Ebben a tekintetben Wesley a diszpenzacionalista hagyományban ismerte fel saját teológiai családját. Bár az iskola teljes teológiai kidolgozása John Nelson Darby nevéhez fűződik és a XIX. század második felében vált ezen a néven ismertté, de részterületének tekinthető judaizmusra vonatkozó elméletek már léteztek a nagy rendszerré alakítás előtt is premillenarista¹⁵ teológiákban és a reformáció főműveiben. Wesley minden kétséget kizáróan legnagyobb teológiai inspirátora Jacobus Arminius volt, aki a zsidóság kiválasztottságát Krisztus elutasítása okán megszüntetettnek gondolta. Fontos látnunk, hogy Wesley ezen az állásponton lényegesen finomított. Mit is mond tehát a diszpenzacionalizmus, aminek judaizmussal kapcsolatos nézetei már Wesley írásaiban is fellelhetők?

A diszpenzacionalizmus alapvető nézetei szerint a kinyilatkoztatás progresszív, azaz a történelemben folyamatosan egyre nagyobb intenzitással tárul fel, mindezt úgy, hogy magát az embert teszi próbára oly módon, hogy pedagógiai eszközökkel vezeti a teljesség felé. Ebben az értelemben a korai mindig fejletlenebb az új mindig tökéletesebb. Ezt a nézetet teszik felelőssé a folyamatos és megszakítás nélküli egyházalapítás és a keresztény közösségekben megfigyelhető fluktuáció egyik fő okaként, másrészt mai teológiatörténészek a fundamentalizmus ismertetőjegyeként is hivatkoznak rá.

Mivel megfigyelésük szerint a kinyilatkoztatás folyamatosan egymásra épülő különböző kvalitású elemekből épül fel, a zsidóság és az egyház különvált egymástól. A keresztény egyház képviseli az élő kinyilatkoztatást, a zsidóság a múltat és a meghaladottságot. Az egész emberi történelem korszakokra, részekre osztható, amely egyrészt az ember státuszában való változások, másrészt a kinyilatkoztatás tartalmának szukcesszív kiteljesedésének fokai szerint következnek egymásra. Ilyen az első emberpár ártatlansági korszaka, a mózesi törvények kora, a jelenlegi kegyelem korszaka vagy az eszkatologikus váradalmak között említett ezeréves királyság. A diszpenzacionalizmus az evangéliumi keresztény felekezetek közkinccse, de elterjedt mindazokban a protestáns vagy neo-protestáns közösségekben is, amelyek a biblia verbális inspirációjáról vallott nézetben egynek tekinthetők. Elterjedt mindannak ellenére, hogy a 7 különválasztott korszak közül 1 nem meghaladott örök szövetség (kereszténység) és 1 meghaladott örök szövetség (zsidóság) létezik, ami a Szentírás té-

⁹ John Wesley's Sermons An Anthology (ed. Outler-Heitzenrater) Abingdon Press 2000. Nashville p. 122.

¹⁰ John Wesley's Sermons An Anthology (ed. Outler-Heitzenrater) Abingdon Press 2000. Nashville p. 146.

¹¹ John Wesley's Sermons An Anthology (ed. Outler-Heitzenrater) Abingdon Press 2000. Nashville p. 359.

¹² Értelmezés (lat.) – *A Szerk.*

¹³ Egyházszakadás (gör.) – *A Szerk.*

¹⁴ Bacon, Francis *Novum Organum* Nippon 1995. Bp.

¹⁵ A premillenarista nézet szerint Krisztus az ezeréves időszak előtt visszajön, hogy a földön olyan állapotot hozzon létre, amikor megkezdheti ezeréves uralkodását. Ekkor megkötözik Sátánt, majd miután eltelik az ezer esztendő következik az örökkévalóság. Azt illetően azonban, hogy ez a királyság a földön vagy a mennyben fog megvalósulni, eltérő az álláspont. – *A Szerk.*

vedhetetlenségének együttes elfogadásával nem értelmezhető ellentmondásmentesen.

c. A protestáns judaizmustan rendkívüli történetének rendkívül rövid összefoglalása

Miért és hogyan lett Wesley a judaizmust teológiai alapon elutasító szerző? Tehetett-e volna másképpen? Mentésé keresés nélkül állítható, hogy egy korszakra jellemző gondolkodás kritikáját akkor lehet a legnehezebben megadni, ha az egy koherens és világos bibliainterpretáció formájában uralja a közvéleményt. Így az interpretáció kritikája közvetlenül magának a szentírás kritikájának tűnhet. Talán ezért gondolkodott így Wesley is. De vajon létezett-e más koherens bibliamagyarázat, amit már akkor követhetett volna? Ami pedig a megbékélés legfontosabb kérdése: létezik-e másik protestáns hagyomány?

A félelmetes igazság a keresztény antijudaizmussal kapcsolatban az, hogy annak első kidolgozása valójában egy, az egyházból kitiltott szerző, Markion tollából származik. Maga a *kainé diatéké* (Újszövetség) fogalmunk is az ő fogalomalkotásának következménye. Anatémával¹⁶ sújtott szerző nem hatott sem addig sem azóta ennyire az Egyházra, mint ő. Markion teológiailag összeegyeztethetetlennek tartotta a zsidóság harcos és exkluzív népi istenét a kereszténység szerető és önfeláldozó univerzális Krisztusával. Teológiai elmélete szerint a kereszthalálban két isten, a régi materiális, anyagformáló demiurgosz és az új szellemi isten, Krisztus összezsapása történt meg. Az először kontinuos majd teológiai diszkontinuitássá alakuló egyháztörténetet az ő munkássága változtatta teológiai diszjunkcióvá, amiben a zsidóság és a kereszténység teológiai üzenetének szakrális centrumát két istenre bontotta szét. Így vált az első tévtanító (144) a keresztény teológia játékkerének meghatározójává. A judaizmus tekintetében tehát akár tetszik, akár nem: valaki vagy markionita vagy antimarkionita kell, hogy legyen. Tegyük fel tehát a kérdést, voltak-e antimarkionita protestánsok?

Különös, de maga Kálvin¹⁷ a főművében érvel amellett (Institutio I. 428), hogy a teremtés óta minden egyes ember, aki szövetséget kötött Istennel, *egyetlen törvény és egyetlen szövetség* alapján tehetette ezt. A reformátor magyarázatához azonban hozzáfűzi azt is, hogy az egy szövetség el van osztva a zsidók és a keresztények között. Wesley tehát az angol fordításban olvasott kálvini szöveg hatására, bár azt némileg módosítva használhatta a *dispensation* fogalmat. Az Institutio olvasása közben azonban elkerülhették figyelmét az alábbi kálvini mondatok: „*a zsidók egyenlőek velünk nemcsak a szövetség kegyelmének tekintetében, hanem a szentségek értelmezésében is.*” (Institutio I. 431.). Kálvinnak tehát a Luther és X. Leó nyomán kialakult skizma miatt keletkezett új-

raértelmezési kényszer okán sikerült elkerülnie a tradicionális zsidóellenes standardokat. Főművének 451. és következő passzusaiban azonban néha nehezen tudta tartani alapvető elképzeléseit, hiszen a kegyelem leírásánál ótestamentumi *típusokról* és újszövetségi *valóságokról* beszél, mintha a régi az új előképe lenne csupán.

Harnack a *Marcion, das Evangelium von Fremden Gott*¹⁸ című írásában amellett érvel, hogy az Ótestamentum elutasítása az egyház egyik legnagyobb hibája volt a második században. A protestantizmus egyik legnagyobb lehetőségét hagyta ki azért, hogy ezt a nehézséget nem tudta orvosolni és ebből a hagyományból nem lépett ki. Megfigyelése szerint ez a hiba „*vallási és gyülekezeti bémuláshoz*” vezetett. Harnack az 1902-ben publikált *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den Ersten Drei Jahrhunderten*¹⁹ című munkájában amellett érvel, hogy Jézus minden tevékenysége a zsidóságból eredt és a zsidóknak szólt. Valójában a judaizmus magjából bontotta ki a *Fiú univerzális hitét*, ami *per definitionem*²⁰ zsidó hit mindenki számára. Ezzel olyan vallási reformot idézett elő, ami a judaizmus terjedését gátló tényezőket megszüntette és annak a teljes emberi emancipációra irányuló tervét valósította meg. Különösen megdöbbentő ez annak fényében, hogy az Egyház, a pogányok, az annalesekben is ismeretlen módon gyalázták meg saját anyjukat, éppen akkor, amikor annak mindene elvételét: otthona, temploma is.

Mások, mint például a Harnackot politikai nézetei miatt megvető Bultmann még a háború és a Soá borzalmai után is a teológiai antiszemitizmus retorikai keresztmetszetében maradtak.²¹ Markion tehát olyan tanítónak bizonyult, akinek a tanaival való szakítást, legyen valaki katolikus vagy protestáns, szinte lehetetlen erőfeszítés nélkül megtenni.

Miben áll Markion hatása? Miért ragaszkodunk hozzá? Miért dédelgetjük őt ennyire?

Miért nem tudunk inkább komplex interpretációkat elfogadni? Olyanokat, mint amilyeneket Rosenzweig²² is vallott. Aki szerint a valóság két egyenlő részre esett szét: kereszténységre és zsidóságra, nemzetre és univerzalizásra, exkluzivitásra és mindenki előtt nyitottra, olyan dualitásra, amely majd csak a legvégső pillanatban válhat eggyé.

Erős Máté

¹⁸ Harnack, Adolf von Marcion, das Evangelium von fremden Gott Hinrichs 1921. Leipzig

¹⁹ Harnack, Adolf von Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten Hinrichs 1930. Leipzig

²⁰ Meghatározás szerint (lat.) – A Szerk.

²¹ Bultmann, Rudolf Történelem és Eszkatologia (ford. Bánki-Adamik) Atlantisz 1994 Bp. 47. oldal: „*Isten egy új népet nevezett saját népének, és ennek az új népnek a számára teljeülni fog az Ószövetség minden ígérete, sőt azok eredetileg is pontosan ennek az új népnek szóltak*”

²² Rosenzweig, Franz Levél Rudolf Ehrenberghhez in Nem hang és Füst (Ford. Tatár Gy.) Holnap 1990 Bp. P. 5-13.

¹⁶ Kirekesztés (gör.) – A Szerk.

¹⁷ Calvino, Ioanne Christianae Religionis Institutio (ed. Platter-Lasium) (1536) 2001. Basel

IFI SAROK

John Benjamin Wesley

John Benjamin Wesley 1703. június 17-én született Lincolnshire-ben, Epworth Rectoryban. A tizenkilenc gyermek közül ő volt a tizenötödik, és a John Benjamin nevet kapta.

Apja, Samuel Wesley anglikán lelkipásztor, édesanyja Susannah Annesley Wesley. A szülők gyermekeikből tudósokat akartak nevelni. Mindegyik gyermektől ötödik születésnapján már elvárható volt, hogy emlékezetből elmondja az ábécét, majd megtanulták betűzni a Biblia első fejezetét.

Amikor John B. Wesley hatéves lett, mindennap hat órát iskolában töltött és tanulta a keresztény irodalmat.

Lelkipásztorként John átlagosan 800 prédikációt mondott évente – több mint tizenötötöt hetenként. Hatvan éven át prédikált szabadtéri tömegek előtt mindenütt a brit szigeteken. Hatalmas tömegeket vonzott: gyakran tízhúszezer személy várta, hogy meghallgassa prédikálását.

Mindig odament, ahol a legnagyobb volt a népsűrűség. Küldetése elvitte a bányákba, a mezőkre, az utcákba, a templomokba. Lóháton harmincezer kilométert tett meg évente, olvasva a nyeregben, miközben lovagolt.

John Wesley 1791. március 2-án, a Chapel House-ban, Londonban, rövid betegség után meghalt. Nézetei, tanítása azonban tovább élnek, nemcsak a világ methodista gyülekezeteiben, hanem számos más felekezetben is.

Kösd össze a számokat a megfelelő állításokkal!

30 000	Átlagosan ennyi prédikációt mondott évente.
15	Amikor a Wesley hatéves lett, mindennap ennyi időt töltött az iskolában tanulással.
19	Ennyi kilométert tett meg lóháton.
6	Ennyi idős volt, amikor elment Londonban, Charterhouse-ba, hogy elkezdje hivatalos tanulását.
1703	Hányadik gyerek volt a családban?
10	Ennyi gyereke született Samuel Wesley-nek és Susannah Annesley Wesley-nek.
800	Ebben az évben halt meg John Benjamin Wesley.
1791	John Benjamin Wesley születésének éve.

*Jó munkát!
Tdke*

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

A hű és tiszta lélek

Az *Ein ungefärbt Gemüte* (A hű és tiszta lélek) kezdetű kantáta (BWV 24) 1723. június 20-án hangzott el először Lipcsében (a 185-ös kantátával együtt). A mű szövege Erdmann Neumeister szimmetrikusan felépített költeménye, amely barokkos pátosszal írja át Jézus intéseit, középpontba helyezve az aznapra rendelt evangéliumi szakaszt: „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük.” (Máté 7,12)

1. Ária (alt): Hegedűk, brácsák, valamint a continuo kíséri az énekes szólót. A vokális réteg olyannyira hangszerszerű és azonos ívással a többivel, hogy a három szólam egységes szövedékké olvad össze: *A hű és tiszta lélek / Vonzóvá tesz majd téged / Az emberek s az Úr előtt, / Mert mind, mit tesz és gondol, / Míg földi vándorútról / Megtér, az jóra készíti őt.* (Liedemann Ákos fordítása. Világhálón meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=agLEN8u-pWg>)

2. Recitativo (tenor): Énekesbeszéd int a büntelen életre. Ennek magától értetődő voltát a „mindennapos”, gördülékeny harmóniak is nyilvánvalóvá teszik. Nem úgy az „ellenségek” (*Feinde*), csalárdság (*Falschheit*), ámtítás (*Trug*) és ravaszság (*List*) szavak felbukkanásakor, amelyeket váratlan diszszonanciák tesznek visszataszítóvá, az eddig jól követhető harmóniaváltásokat bizonytalanná, sikamlóssá téve. A tétel pozitív üzenetét a recitativo végül ariosóvá oldódó dallamai emelik ki: *Mit Isten ad, / A józan, becsületes élet. / Így éljünk nap mint nap, / Bár alig akad lélek, / Ki itt ezt kéri Istentől. / Mert bensőnkben már törekedünk arra, / Hogy gonosz létünkben / Mind megtérjünk s változzunk át jóra, / Csak irányítson Lelke által Isten / S az erény útjára vezessen. / Ha Istenhez vonz vágyad, / Ne tedd majd ellenséggé embertársad / Megcsalva vagy rút csellel! / Egy jel / Vall ránk, hogy keresztyének vagyunk, / Ha sose ártunk s ravaszkodunk. / Hát fess oly képet magadról, / Mit elvársz embertársadtól*

3. Kórus: Erdmann szimmetrikus költeményét híven követi Bach zenéje. A leghangsúlyosabb tétel – amely tulajdonképpen egy *prelúdium és fuga* – a középpontot, Jézus szavait nyomatékosítja: *Minden, minden jót, amit vártok, hogy tegyék majd mások tinétek, tegyétek ti is, éppúgy tegyétek majd ti is!*

4. Recitativo (basszus): A tenor énekesbeszédéhez hasonló tartalmú feddés és intelem következik, azonban annál jóval elretentőbb és dörgedelmesebb. A dolgok kedvező kimenetelét, az ördögi praktikáktól megóvó isteni oltalmat (akárcsak a 2. tételben, itt is) dallamos arioso érzékelteti: *A képmutatás / Egy olyan sarj, / Mely Beliálnak fattya. / Ki annak képét magán hordja, / Az ördöggel mind jó-pajtás. / Mi, Krisztus-hívők nyája, / Hogy vágyhatnánk e mázra? / Én, Uram, jajj! A tiszta élet drága. / Sok ördögi szörny mása, / Mint angyal, olyan szép. / S ha farkas-testet ölt, / Mi lehet rosszabb még? / Kifordít báránybört. / Rút átok ér és szégyen, / Míg eljő átkos végem, / Ez vár rám mindenképp. / Rég így van már, s így lesz tovább, / Én Istenem, Te óvd meg hű szolgád!*

5. Ária (tenor): Két oboa d’amore (az oboánál mélyebb hangolású, s ezért lágyabb, selymesebb hangú hangszer) és continuo kíséri az énekes-szólót. A kezdőmotívum végigvonul a hangszeres szólamokon, majd az énekes szólaltatja meg, felfedve e „hangzó jelmondat” szimbolikáját. Az ereszkedő dallam *legmélyebb*, utolsó hangjára esik ugyanis az „alap” (*Grund*) szó. Azonban van ennél egy lényegesebb jellegzetessége e melódiának: a kezdő négy hang *keresztalakzatot* formál, nyilvánvalóvá téve, ki az, akinek hűsége és igazságossága példaképpül, megingathatatlan *alapotként* áll az erényes hívő előtt:

Hű és igaz legyen az alap, / Bármit gondolsz itten, / Miről nyíltan szól az ajkad, / Jöjjön szívből minden. / Mert ki jó s erényes, / Annak helye mennyben lesz.

6. Korál: Zenekari közjátékokkal gazdagított korálfóhász csendíti ki a kompozíciót: *Ó, áldott Istenünk, / Kútfeje minden jónak, / Kívüled nincsen más, / Ki éltet halandókat, / Ép testet adj nekem / És benne olyan lelket, / Amelyet ékesít / Jó lelkiismeret.*

Göncz Zoltán

ÉLET ÉS ZENE

John Wesley zenei öröksége

Közismert, hogy a methodista mozgalom a XVIII. század első felében az anglikán egyházból sarjadt. John Wesley és édesapja anglikán lelkészek voltak, így zenei ízlésüket nagymértékben meghatározta a korabeli anglikán gyakorlat. Az anglikán egyház gyülekezeteiben – jóllehet néhány himnusz már akkoriban is létezett – kizárólag versmértékes zsoltárszövegeket énekeltek. Ezzel ellentétben a methodista mozgalom hívei már a kezdetekben is megszólaltattak himnusokat, még hozzá olyan erőteljesen, szívből jövően, hogy az kiváltotta az anglikán egyház féltékenységét. A „riválisok” nem értették, vajon hogyan énekelhettek Wesley követői – akik közül sokan az alsóbb néposztály tanulatlan tagjai voltak – ilyen magabiztosan? A magyarázat abban a gondos, tudatos (módszeres!) munkában rejlett, amellyel az egyházalapítók a gyülekezeti énekrepertoárt összeállították. Már a korabeli feljegyzések is említik, hogy a methodistáknak voltak a legdallamosabb, leginkább fület gyönyörködtető melódiáik.

A methodista összejöveteleken az éneklésnek alapvetően két típusa alakult ki: az igehirdetéseken a szentbeszéd előtt és után hangozott el egy-egy himnusz, míg a szeretetvendégségek végén több dallam is megszólalhatott. Wesley ugyanakkor arra is ösztönözte híveit, hogy ne csak a zárt ajtók mögött, hanem a szabadban, utakon közlekedve is bátran daloljanak. A himnuszéneklés a methodista istentisztelet jellegzetes védjegyévé vált.

A mozgalom vezetői aprólékosan előírták, hogyan kell a híveknek énekelni. 1746-ban a következőket javasolták az igehirdetőknek: *1. Gondosan kell kiválogatni a gyülekezetnek megfelelő himnusokat! 2. A gyülekezet ne énekeljen túl sokat; különös tekintettel arra, hogy sok methodista himnusz nagyon hosszú, ezekből elég 5-6 versszakot egyszerre megszólaltatni! 3. Rendszeresen állítsák meg a dalolást, és kérdezzék meg a híveket, vajon értik-e, miről szól az ének szövege!* (Ez Wesley egyik kedvenc módszere volt.)

A következő évben a lelkészek konferenciája megtiltotta az igehirdetőknek, hogy saját himnuszaikat énekeljék, kizárólag a Wesley-testvérek által jóváhagyott dallamok csendülhettek fel. Mintegy 20 évvel később, az 1765-ös konferencián tovább nyesegették a zenei vadhajtasokat: *1. Meg kell tanítani az embereket hangról-hangra, kottából énekelni! 2. A hívek először a me-*

Charles Wesley

(Forrás: www.covenantoffaith.org)

methodista dallamokkal ismerkedjenek meg, s csak ezek után más melódiákkal! 3. Ne énekeljen a gyülekezet túl lassan! 4. Bátorítsunk minden jelenlévőt a dalolásra! 5. A helytelen éneklést javítsuk ki!

A legértékesebb megjegyzések magától John Wesley-től származnak, aki 1761-ben megjelent himnuszköteete, a „Szent melódia” előszavában a következőket írta: *1. Mielőtt más énekeket keresnétek, ezeket a dallamokat tanuljátok meg! 2. Pontosan úgy énekeljétek őket, ahogy ki vannak nyomtatva! Ha korábban másképpen tanultátok meg ezeket, a régi változatot – amennyire csak lehetséges – felejtsetek el! 3. Az egész gyülekezet énekeljen! 4. Teli tüdőből, bátran daloljatok, ne úgy, mintha félhóltak lennétek, vagy félig aludnátok! 5. Énekeljétek egyszerűen! 6. Tartsátok a megfelelő tempót! Ne szaladjatok előre, de ne is maradjatok le! 7. Mindezek után: énekeljétek lélekből, átszellemlen!*

A korabeli anglikán lelkészekkel ellentétben Wesley nemcsak azt akarta, hogy hívei jól énekeljenek, hanem azt is pontosan tudta, *hogyan és mit* kell énekelniük. E célból a Wesley-testvérpár számos himnuszkötetet publikált, ezek közül négy gyűjtemény dallamokat is tartalmaz. (A „hymnusz” éneklésre szánt szöveg, amely alapulhat ugyan bibliai textuson, de nem zsoltáron; szövege nem feltétlenül csak egy dallamhoz kapcsolható.) Az első válogatás (1742) 43 dallamot tartalmazott, mindegyiket egy-egy saját himnusszal párosítva. E melódiák között találunk eredeti német korálokat,

Samuel Sebastian Wesley
(Forrás: www.cccchoirnotes.blogspot.com)

angol zsolnárdallamokat, de még egy *Händel*-operarészletet is. A második kötet (1746) dallamainak szerzője *John Frederick Lampe* (1702-1751), korának ünnepelt operakomponistája. Jóllehet a metodista alapítóatyák egykoron nagyra értékelték e munkát, az igényes, de nehezen énekelhető

dallamok mára jórészt kikoptak a gyülekezeti repertoárból. A harmadik (két kötetből álló) válogatás (1761) 235 dallama közt sok újat találunk; olyan korabeli népszerű művek adaptációit is, mint pl. *Maurice Green* „Serény, kíváncsi, szomjas legyecské” c. szerzeménye,

vagy *Purcell* „Cupido és Bacchus párbeszéde” c. duettje. (Az effajta világi melódiák szakrális alkalmazása természetes kiváltotta az anglikán egyház rosszallását.) Az 1781-ből való negyedik gyűjtemény nagyrészt az előző köteten alapul, a különbség főképpen a többszólamú kidolgozás.

A kötetek változásából is jól nyomon követhető, hogy az első időkben a metodista himnuszokat kíséret nélkül, egy szólamban adták elő, majd fokozatosan létjogosultságot kapott az orgona-kíséret és a többszólamú, kórusos előadás.

A Wesley-család több, nagytehetségű muzsikussal ajándékozta meg a világot. John unokaöccse – Charles fia – *Samuel Wesley* (1766-1837) a 19. századi Anglia legjelentősebb zeneszerzője és orgonistája volt. Samuel fia, *Samuel Sebastian Wesley* (1810-1876) egyike a legavatottabb egyházzeneészeknek.

A mag termékeny talajra hullott. A metodista mozgalom napjainkra 75 millió tagot tarthat számon – John Wesley „világparókiájának” hetvenötmilliós kórusa énekelheti most átszellemülten: „Dalra kelj, te, földnek népe, angyalokkal hadd dicsérje dalod Isten szent Fiát!”

Scott Shaw „A korai metodista egyház zenéje” c. tanulmány nyomán: Göncz Zoltán

ÍGY ÍRUNK MI

Mit tartunk a hit(ünk)ről? A hit leleplezése Pál apostolnál és Wesley Jánosnál

Létezhetne még oly nagyszerű adománya és Isten-élménye a Krisztus hívőnek, mint a megtérésének, a hittel való megajándékozottságának eseménye és a lehetőség, hogy e csodálatos esemény emlékét újra és újra felidézheti? Mi egyéb lehetne más, ami a későbbiekben befolyásolná döntéseiben, ösztönözné, hogy Krisztust prédikálja a megtört szívűeknek? Avagy mi egyébre hivatkozna, hogy a betegeket ápolhassa, a nyomorultakat befogadhassa, a sebeket bekötözhesse, a gyűlöletre féltő szeretettel válaszolhasson, hogy két mérföld messze is elmenjen, noha csupán egyre kényszerítik? Valóban: mi másra hivatkozik valaha is a hívő ember, mint arra a (sok esetben pontos dátumra

utaló) napra, ami az Istentől való meglátogatása és újjászületése napja volt? Hivatkozhatna, vágyakozhatna *többre*? Érdemes volna? Az iméti kérdések megfogalmazása ugyanakkor invitál, hogy valóban álljunk meg, sőt ülünk le, ahogy ezt tette Nikodémus és Jézus is, hogy a várva várt enyhülést elhozó alkonyatban a jóízűnek induló beszélgetés meghökkentő fordulatokat is vehessen. Talán vesz is, amennyiben némelyikünkben friss még az élménye, hogy a hit alkalomszerűen együtt jár a nélkülözés, a tökéletlenségünket leleplező üresség megtapasztalásával – már amennyiben mégsem volnánk különbek Jóbnál. A kétség, a visszavonás vágya, az elmulasztott alkalom okozta nyugtalanság, a hiány

mérge, a homályban való vívódás, a fájdalom fullánkjai, a szenvedésnek az a kihívó közelsége, ami az alapokat is megmozgatja-tengeti, valóban távollevőek attól, aki hitből él? Amennyiben mégis közellevők, felvetődhet a kérdés: mit reméljen hát, aki hozzájutott a hit(é)hez? Vagy mit ért Pál azon, hogy a hit által (vagy miatta) dicsekedhetünk (már-már kérkedünk) a reménységgel (Róma 5,1-5.)?

Mondjuk hát ki (mert a jelen írást voltaképpen ez foglalkoztatja): mit akarhat *kezdeni* velünk a hit(ünk)? Merthogy úgy tűnik, Pál apostol, vagy Wesley János, amikor egyikük a *Római levélben* (Pál esetében az említett levél némely szakaszaira szabad fordításban is fogunk majd hivatkozni), másikuk pedig *A hit által megerősített törvény (II.)* és *Az Úr a mi igazságunk c.* írásaiban (Wesleynek a 20. és 36. prédikációiról van szó, idézem: *Az Úr a mi igazságunk. Wesley János 53 igehirdetése.* [Budapest]: Wesley János Lelkészképző Főiskola. 2003. 249-263., 479-489.) megszólalnak, éppen ezt járják körül – hogy mindeközben rámutassanak a hit „hatáira” is.

Kezdjük (egyben folytassuk) vizsgálódásainkat Pállal.

A hit törvénye

Az igaz (vagy tisztességes) ember *hitből éljen* – mondja Pál a Róma 1,17-ben. Na, de hogyan?

Fontos mielőbb tisztázni, hogy Pálnál a hit, (ahogy Krisztus is,) Isten adománya (Róma 3,24-26.), vagyis ha lehetséges hitből élni, márpedig ő ezt erősíti, akkor el kell fogadnunk, hogy ez az az eset, amikor nem abból élünk, amit előteremtettünk a magunk számára. Aki nem dolgozik ne is egyék – hangzik ma is gyakran, és sok esetben nagyon meggondolatlanul. De most éppen arról van szó, hogy abból *kell* élnie annak, aki hithez hozzájutott, amiért biztos nem dolgozott meg. Adományból, juttatásból élni, ami nem viszonzás, vagy bér gyanánt lett a miénk, valóban kihívó. Mert ebben az esetben nem a büszkeségé a végső szó, hanem annak felismerése következhet, hogy az úton számlált második mérföld valóban ismeretlen, váratlanul feltárulkozó tájon vezet tovább, s nem a mi akaratunkból kifolyólag. Olyan úton, amit végső soron nem mi felügyelünk, s nem is mi kontrolláljuk, melynek fokozatosan tárulkozó térképe egyre kevésbé tükrözi előzetesen felvázolt terveinket.

Ez persze nem feltétlenül baj, amennyiben éppen arról van szó: bizonyos értelemben senki sem tervezi adományozásának eseményét, mint ahogy senki sem készül rá *eléggé*, hogy megajándékozzák, mert akkor már oda is a meglepetés varázsa, a boldogság pírja, annak illanó-örök pillanata, amikor a szavak keresgélése közben végül túlrad az öröm. A hit, ha valóban kegy(elem)ből való, akkor „kívülről” való, hiszen, ahogy Pál mondja, minden dicsekedésünket Istennek

a mindent felülmúló dicsősége táplálja, hogy a Krisztusban adott hit törvényét kiábrázolhassa. Ez a „kívülre” invitálás valójában ki-hívás (gondoljunk Ábrahám ki-hívására Úr városából, vagy az *ekklészia* kifejezésére, ami a keresztény értelmezés szerint az egyháznak az összava, s így is fordítják: a meghívottak, vagy kihívottak közössége), s az ajándék mindenek feletti alkotóját idézi, aki szeretetét, kötődését egyáltalán nem a felkészültségünknek, vagy várakozásunknak felelteti meg, hanem az Ő kegyelmének minden előzetes várakozást felülmúló bőségéhez képest méri ki számunkra. S miközben az ajándékozót, adományozót egyszerre felismerve Őt fogadjuk, Benne gyönyörködünk (a megajándékozottság pillanatának szépsége miatt is), ez a gyönyörködés valóságosan (félreértethetetlenül) szembesít azzal: elhozta boldogságomat, hitet adott. De milyen céllal is adta tehát a hitet? Pál azt vallja erről: egyrészt *azzal a céllal*, hogy „megmutassa az ő mindenek felett való igazságosságát (hogy Ő legyen az, aki igaz)”, másrészt pedig, hogy lássuk (be), „a jelen korszakban is megmutatkozik az ő igazságossága, oly módon, hogy [...] igazgá teszi azt [is], aki Jézus hitéből él” (Róma 3,25-27.). Azt látjuk tehát Pálnál, hogy a hit Istennek azt a számunkra is dicsőséget hozó különleges célját *szolgálja*, hogy miközben a „hit törvényére hivatkozva dicsekedhetünk” (Róma3,27), Isten (és önmagunk) előtt is ott állhasunk, mint igazak.

Most pedig azt nézzük meg, hogy Wesley miként tárja elő az Istennek és embernek szolgáló hitet.

A hit, mint Isten eszköze

Különösnek hat talán, hogy Wesley azt írja a hitről, hogy a kezdetekben, tudniillik az Édenben az embernek egyáltalán nem volt rá szüksége. Wesley állítása tulajdonképpen azt a belátását tárja fel, miszerint Istennek kezdetben nem volt más adománya, mint a „szeretet törvénye”, ami a dolgokba vetett bizonyosságot azok színről-színre való „látásában” ragadta meg. A hit ellenben, ahogy Pál is beszél róla, éppen ahhoz szükséges (eszköz), hogy időközben, a bűnbeesést követően látást veszített embernek mégis lehessen bizonyossága a nem látott, ám jelenlévő dolgok felől. A hit Wesley-nél nem akar többnek látszani, mint ami. A hit eszköz. Ám a hit, mint „eszköz”, vagy ahogy másutt mondja: „szolga”, végső soron mégsem a nem látott dolgok felőli bizonyosság előmozdításán fáradozik, hanem a színről-színre való „látás” visszanyerését célozza, vagyis a „teljes megszentelődést”. Ebben az értelemben Istennek a hit által bennünk végzett munkája nem a hit örökkévalóságát hirdeti (hiszen Wesley-vel szólva a hitnek van kezdete), hanem, talán szokatlan módon, éppen hogy mulandóságára hívja fel a figyelmet. Mit akar

ezzel mondani? Talán azt, miszerint Istennek nem az a kitüntetés célja, hogy a látását veszített bűnöst a megtérése, újjászületése emlékének megőrizze, hanem hogy onnan továbbvezetve, visszahelyezze őt teremtményének abba a kezdeti státusába, amely nem a bűnben való fogantatását, hanem a szeretet törvényének újbóli és örök érvényre jutását idézi. A hit adományával Istennek az a célja, hogy a megtérés élményéből elvezessen oda, ahol valóban helyet készített a teremtménye számára és ahol valóban nyugalmat talál. Azon a már elkészített helyen a hitnek megszűnik minden szent és nagyszerű szolgálata, mert végül nem marad más, mint a legfontosabb, a szeretet végső leleplezése.

Mivel dicsekedjünk hát? Hiszen minden dicsekvésen túl, ahogy Pál is megértette és amit Wesley is osztott vele: bőségesen elég nekünk az Ő mindenben, még a hitünkön is túlaradó kegyelme. Ahol pedig lelepleződik Isten szeretete, a próféták és a Szabadító, ott teret nyer a kihívottak közössége, ott együtt legel az oroszlán és a bárány, együtt tesz vallást Isten kegyelméről a megtört szívű, és az aki sír vele, a beteg és aki ápolja, a nyomorult és aki befogadja, a sebzett és aki a gyógyírt hozza, az aki gyűlöl és az aki féltő szeretettel válaszol, az aki egy mérföldre kényszerít, s az is aki lám, elment vele kettőre.

ifj. Iványi Gábor

2013. Polgárok Európai Éve

„Nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.” Zsidók 13,14

2013. JÚNIUS

Június hónap igéje: *„Isten nem hagyta magát bizonyág nélkül, mert jötevőtök volt, a mennyből esőt adott nektek és termést hozó időket; bőven adott nektek eledelt és szívbéli örömet.” ApCsel 14,17*

Istentiszteletek		Bibliórák	
	<i>Igehely</i>	<i>Isten Fia, aki mennyei polgárból földi polgár lett</i>	
Június 2. Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnap	<u>Róma 1,16-17</u> Lukács 16,19-31 5 Mózes 6,4-9		
Június 9. Szentháromság ünnepe utáni 2. vasárnap	<u>Zsidók 3,1-8a</u> Lukács 14,15-24 Ézsaiás 55,1-5	Első hét	Zsidókhoz írt levél 11,1-3.6 Örök kérdés: Mi a hit?
Június 16. Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnap	<u>1 Korinthus 1,27-31</u> Lukács 15,1-10 Ezékiel 18,1-4. 21-24. 30-32	Második hét	Zsidókhoz írt levél 11,4-7 Hitbeli példaképek: Ábel-Énok-Noé Az egyiket megölték, a másik elragadtatott, a harmadik kiragadtatott az ítéletből
Június 23. Szentháromság ünnepe utáni 4. vasárnap	<u>1 Mózes 39,1-5</u> Lukács 6,36-42 Róma 8,18-23	Harmadik hét	Zsidókhoz írt levél 11,8-19 Hitbeli példaképek: Ábrahám Aki mindig (tovább) mozdítható maradt
Június 30. Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnap	<u>Ézsaiás 6,1-8</u> Lukács 5,1-11 1 Péter 3,8-15	Negyedik hét	Zsidókhoz írt levél 11,20-22 Hitbeli példaképek: Izsák-Jákób-József A hitből fakadó reménység generációkon keresztül tovább adódik

HÍRMOZAIK

A kirakat mögötti élet...

Érdekes interaktív előadáson vettünk részt a márok-papi és az abaujkéri iskolásokkal együtt, amit Tanja Blokland tartott. Ő utcai szociális munkát végez Amszterdam piros lámpás negyedében. Önkéntesként dolgozik egy keresztyén szervezetnél, ahol segítséget kaphatnak a prostitúcióra kényszerített és fogságban tartott lányok. Többségük hazánkból (!) érkezik Hollandiába, ezért tartotta fontosnak, hogy eljőjön és beszéljen a külföldi munkavállalás veszélyeiről. A fiatalok két hazánkból kiment és a szervezetük által hazasegített lány drámai beszámolóját láthatták filmen feldolgozva, majd kötetlen beszélgetéssé alakítva közösen értették meg Tanja üzenetét: életünk értékes és egyedi, NEM eladható, NEM kifizethető – ezért mondj NEM-et a lelked és tested rabszolgává tételére!

Iklódyék

***

A DzszenTrió Kisvárdán

Maradj velem! címmel került sor a DzszenTrió együttes lemezbemutató koncertjére május 25-én 16 órától kisvárdai templomunkban. Közismert keresztyén énekek sajátos feldolgozása csendült fel három fiatal muzsikussal (Szalkai Dávid - trombita, Csizmás András – nagybőgő, Iványi Gáspár – gitár) előadásában (Ó Jézus árva csendben, Szívem Királya, Áldjad lelkem, A mélyből kiáltok Jézus, Krisztus az éneke... stb.).

***

Arany oklevelet nyert a Wesley Schola

Május 26-án a Mária Rádió I. Kórusversenyén lépett föl a Wesley Schola. A három napos rendezvényen mintegy hatvan (határon innen és túlról érkezett) kórus szerepelt. A III/B kategóriában (kórusművek kötelező mű nélkül) a Wesley Schola arany oklevelet és III. helyezést ért el, valamint meghívást nyert a szeptember 14-diki gála hangversenyre. (A műsor a következő darabokból állt: Tillai Aurél: Lauda Sion; Josquin des Pres: Nunc dimittis, Samuel Sebastian Wesley: O remember not our old sins; Michael Berkeley: Jubilate Deo. Karnagy: Németh Zsuzsanna.)

***

Megbékélés Háza Hangversenysorozat koncertje

2013. június 24-én, hétfőn 19 órától a Megbékélés Háza Hangversenysorozat következő programja Szilágyi Gyula orgonaestje lesz, „Évszázadok visszhangjai” címmel. Műsoron: Titelouze, Sweelinck, Correa, J.S. Bach, Göncz Zoltán, C. Ph. E. Bach, Dupré és Ad Wammes művek. Cím: Megbékélés Háza Templom, Budapest-Békásmegyér, Újmegyeri tér. Mindenkiket szeretettel várunk!

***

NYÁRI TÁBOROK – 2013

Idén nyáron megtartjuk hagyományos nyári táborainkat Hejcéen, hosszú évek óta változatlan áron.

Július 5 (P) - július 12 (P), Hejce: gyerek-serdülő (8-11 és 12-14 éves korosztály)

Július 13 (Szo) - július 20 (Szo), Hejce: kisifi-ifi (14-19 és 20-25 éves korosztály)

Aug 1 (Cs) -8 (Cs), Hejce: fiatal felnőtt és családos

Aug 9 (P) - 16 (P), Hejce: zenei tábor

Augusztus 16 (P) -18 (V), Nyíregyháza: csendes napok

Gyerek, tanuló: 20 ezer Ft/tábor

Felnőtt: 25 ezer Ft/tábor

Családos tábor díjai: 0-3 éves korig 300 Ft/nap, 3-16 éves korig 1200 Ft/nap, felnőtt: 1800 Ft/nap.

A táborok költsége (az oda- és visszautazáson kívül) minden, a tábor programjához kapcsolódó költséget tartalmaz.

Jelentkezni, érdeklődni a helyi lelkésznel vagy központunk elérhetőségein lehet.

Cím: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, Budapest, Dankó u. 11. 1086

E-mail: metegyhaz@wjlf.hu Tel.: (06-1) 210-58-36

Táboraink közös vezérfonala ennek a számnak a témája lesz:

Megbocsátás, bűnbánat, bocsánat

„Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”.

***

Adományozás

Hálás köszönet az adományokért! Ha segíteni szeretne, megteheti sárga csekken, vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-mail: met-egyhazi@wjlf.hu. Bankszámlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

***

Képes beszámoló

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálhatnak bennünket a Facebook-on is.

***

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

HÍREK A NAGYVILÁGBÓL

Az egyházi törvény ismét változik

A sok vihart látott egyházi törvényt részben az alaptörvény negyedik módosítása miatt, részben pedig azért kellett átdolgozni, mert az Alkotmánybíróság év elején a jogszabály több alapvető rendelkezését megsemmisítette. A mostani – lapzártakor elhalasztott – előterjesztés szerint annak a mintegy harminc felekezetnek, amely előzőleg már elnyerte az egyházi státuszt, nem kell új kérelmet benyújtania: úgynevezett „bevett” egyházként folytathatja. Más közösségek akkor válhatnak egyházzá, ha minimum százéves nemzetközi működést tudnak felmutatni, vagy legkevesebb húsz éve szervezett formában léteznek Magyarországon, és taglétszámuk eléri a népesség 0,1 százalékát (nagyjából tízezer embert). Az elismerten vallási tevékenységet végző, de egyháznak nem minősülő közösségek vallási szervezetként működhetnek tovább.

(ÉV)

***

Kisegyház-politika

Május 18-án ért véget az a tanácskozás Isztambulban amelyet a konstantinápolyi Ökumenikus Patriarchátus az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (elnöke Erdő Péter bíboros úr) közreműködésével szervezett. A tanácskozás résztvevői leszögezték, hogy igen fontos értéknek tartják a vallásszabadságot:

„A vallásszabadsághoz való jog valójában az emberi méltóságban gyökerezik... A vallásszabadság ugyan-

akkor a vallási közösségek szabadságát is jelenti, e közösségeknek az istentisztelethez, a képzéshez és a karitatív tevékenységek végzéséhez való jogát... Az államnak garantálnia kell a vallásszabadságot mind az egyén, mind a vallási közösségek számára, beleértve a kisebbségek vallásszabadságát is, és a társadalmi rend kialakításánál figyelembe kell vennie az igazságosság alapelvét. Az állam nem támogathat erőszakos vallási térítést, egyik vallás javára sem, éppen ellenkezőleg a különböző vallások harmonikus együttélését kell biztosítania.”

A tiszteletre méltó isztambuli konferencia többek közt ilyen, igen sarkalatos dolgokat mondott ki. Namármost ezzel szemben a „keresztény Magyarországon” mintha más szellemben történének a folyamatok, itt „kétharmad politikus” gyakorol pallosjogot egyházak felett, ők döntenek el melyik vallási szervezet lehet bevett egyház. Elég megemlíteni a szegények lelkésze, *Iványi Gábor* oktató-nevelő intézményhálózatot és szociális szolgáltatórendszert fenntartó *Magyarországi Evangéliumi Testvérközösségének (MET-nek)* egyházi jogállásától való törvénytelen megfosztását. Pár napja már véget ért a személyi jövedelemadó bevallások benyújtásának határideje, s több indokolatlanul hátrányos helyzetbe juttatott, jogfosztást szenvedett egyháznak nem ajánlhatták fel az állampolgárok egy százalékukat. A MET-et és a többi jogfosztott „kis”-egyházat helyrehozhatatlan kár érte-éri. Jóérzésű magyar embernek ma vérzik a szíve Magyarországon. Olyan nevelő-felkaroló közösségek kerülnek tönkretételre, akik például a közoktatásból és szakmatanulásból kihullott-kiszegregált gyerekeket szednek össze, egyetlen lehetőséget biztosítva arra, hogy azok valahová eljussanak az életben. De említhető a hajléktalanellátás vagy az idősgondozás terén kifejtett óriási munkájuk is. Egyetlen bűne például az ilyen egyháznak, – egyháznak, hogy nem hunyáskodnak meg az állam előtt? Hogy az ilyen egyházak sokszor nem maradnak csöndben, hogy figyelmeztetik a „hatalmasokat” bűneikre? Ez a normális, – lenne a normális. Ugyanis amikor például *Dávid* elvette *Bethsabét* a férjétől *Uriástól*, akit aztán meg is öletett, *Nátán* próféta minden félelem nélkül leleplezte őt. Vagy amikor *Aháb király* elrabolta *Nábót* szőlőjét, és *Nábót* megölette, *Illés próféta* rezzenéstelenül hirdette ki Isten ítéletét fölötté és háza népe fölött.

A hataloméhes potentátok hiába fognak össze Isten népe ellen. „Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket”, vasvesszővel töri össze őket, szétzúzza őket, mint cserépedényt. (Zsolt 2) És bizony tudni kell, hogy „az igazság felmagasztalja a nemzetet, a bűn pedig gyalázatára van a népeknek.” (Péld 14,34)

Kerecsényi Zoltán
(Forrás: www.hirhatar.hu/blogok)

Egyperces áhítat minden napra

Ebben a hónapban a 310 éve született Wesley János igehirdetéseiből vett részletek adják az egyperces áhítatok anyagait. Az idézeteket (melyek a Wesley János Lelkész-képző Főiskola által 2003-ban kiadott, „Az Úr a mi igazságunk” – Wesley János 53 igehirdetése – kötetben található) súlyos

és terjedelmes igehirdetésekből metszettük ki. (Ahol tudtuk jelöltük, hogy hol hangzottak el.) Ez természetesen hiányérzetet kelthet a mai olvasóban, mégis legyen áldás a nagy, XVIII. századi vallási és szociális reformeren, a hit általi megigazulás, az újonnan születés, a megszentelődés fáradhatatlan hirdetője szolgálatán! (ig)

Június 1. szombat – Hívók megtérése (tizennegyedik igehirdetés)

„Térjetelek meg, és higgyetek az evangéliomban...” (Márk 1,15)

A megtéréskor bennünk marad a meggyőződés, hogy nem tudunk magunkon segíteni. Hit által kapjuk nem csupán az irgalmat, hanem a „kegyelmet” is „alkalmas időben való segítségül”. A megtérés kizárja a lehetőségét minden egyéb segítségnek; a hit azonban elfogadja az összes szükséges segítséget attól, akié minden hatalom mennyen és földön. A megtérés így szól: „Nála nélkül semmit sem cselekedhetem”; a hit azt mondja: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít”. (Londonderry, 1767. április 24.)

Június 2. vasárnap – A majdnem keresztyén (második igehirdetés)

„Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek!” (ApCsel 26,28)

De senki se csapja be magát. Szükséges megjegyeznünk, hogy az a hit, ami nem terem bűnbánatot, szeretetet és minden jó cselekedetet, az nem az igazi, élő hit, amiről itt szó van, hanem halott és ördögi.

Az igazi és valódi keresztyén hit – saját egyházunk

fogalmazásában – nemcsak egyetértés azzal, hogy a Szentírás és hitcikkelyeink igazak, hanem szilárd reménység és bizalom abban, hogy Krisztus megszabadított az örök kárhozattól. Isten iránti szilárd reménység és bizalom, hogy Krisztus érdeméért bűneink megbocsáttattak, és megbékéltünk Istennel. Ebből következik a szív szerető készsége megtartani az Úr parancsolatait. (Elhangzott Oxfordban, a St. Mary templomban, az egyetem hallgatói és tanárai előtt, 1741. július 25-én.)

Június 3. hétfő – „Serkenj föl, aki aluszol!” (harmadik igehirdetés)

„Serkenj föl, aki aluszol, támadj fel a halálból, és felragyog tenéked a Krisztus.” (Efézus 5,14)

Testvéreim, itt az ideje, hogy az álomból felsejünk, mielőtt felharsan az Úr hangos trombitája, és országunkat vér borítja. Bár haladéktalanul meglátnánk, amik békességünkre valók, mielőtt elrejténe szemeink elől! Hozz vissza bennünket, szabadításunk Istene, és szüntesd meg ellenünk való bosszankodásodat! Ó, Urunk, tekints alá az égből és lásd és tekintsd meg e szőlőtőt, hadd ismerjük fel „meglátogatásunk idejét”! ((Elhangzott 1742. április 4-én, vasárnap az oxfordi egyetem hallgatói és tanárai előtt. Elmondta Wesley Károly, M.A., a Christ Church diákja.)

Június 4. kedd – A bibliai keresztyénség (negyedik igehirdetés)

„Betelének mindnyájan Szent Lélekkel.” (ApCsel 4,31)

Hol élnek, könyörgök, a keresztyének? Melyik ország az, amelynek minden lakóját betöltötte a Szentlélek? Ahol szívben, lélekben mind egyek? Ahol senki nem szenved hiányt semmiben, hanem gondoskodnak mindenkiről szüksége szerint? Ahol a szíveket Isten szeretete tölti meg arra kényszerítve mindenkit, hogy szeressék felebarátjukat, mint magukat? Ahol mindenki „könyörtületes szívű, alázatos, szelíd, türelmes”? Ahol semmiben sem vétkeznek, sem szóval, sem tettel az igazságosság, könyörtület az egyenesség ellen, hanem mindent úgy tesznek embertársaikkal, ahogy elvárnák azt másoktól maguk iránt? Vajon szabad-e keresztyénnek neveznünk egy országot, amely nem ilyen képet mutat? (Elhangzott Oxfordban, a St. Mary templomban, az egyetem hallgatói és tanárai előtt 1744. augusztus 24-én.)

Június 5. szerda – A hit általi megigazulás (ötödik igehirdetés)

„Ellenben annak, aki nem munkálkodik, hanem hisz abban, aki az istentelent megigazítja, az ő hite tulajdonítottatik igazságnak.” (Róma 4,5)

Ki az, aki most látja és érzi belső és külső istentelenségét? Te vagy az az ember! Azt akarom, hogy Uram tulajdona légy! Szeretnék kényszeríteni, hogy légy hit által Isten gyermeke! Az Úrnak van szüksége rád. Téged, aki úgy érzed, csak a pokolra vagy méltó, alkalmassá tesz dicsőségének magasztalására, ingyen kegyelmének dicsőségére, mely megigazítja az istentelent és azt, aki nem munkálkodik. Jöjj hamar! Higgy az Úr Jézusban, és te, még te is megbékélhetsz Istennel.

Június 6. csütörtök – Az Isten országába vezető út (hetedik igehirdetés)

„Elközelített az Istennek országa; térjete meg, és higgyetek az evangéliumban.” (Márk 1,15)

Hiszel-e most? Akkor „Isten szerelme – máris – kitöltetett a szívedbe”. Szereted őt, mert ő előbb szeretett minket. S mivel szereted Istent, szereted testvéredet is. S mivel beteltél „szeretettel, békességgel, örömmel”, teljes vagy „hosszútűréssel, szívességgel, hűséggel, jósággal, szelídséggel, mértékletességgel” és e Lélek minden más gyümölcsével is, egyszóval minden szent, mennyei és isteni indulattal.

Június 7. péntek – A szolgaság és a fiúság lelke (kilencedik igehirdetés)

„Mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúságnak Lelkét kaptatok, aki által kiáltjuk: *Abbá, Atyám!*” (Róma 8,15)

„Felszabadulva a bűn alól, az igazságnak szolgálója lett”. Így, mivel „békessége van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által”, „örvendezik Isten dicsőségének reménységében”, és hatalma van minden bűn és minden gonosz vágy, indulat, szó és tett fölött, élő tanúja „az Isten fiai dicsőséges szabadságának”, akik mind hasonló drága hitnek részesei, és egy szájjal vallják: „Megkaptuk a fiúság Lelkét, aki által kiáltjuk: *Abbá, Atyám!*”

Június 8. szombat – A lélek bizonyágtétele (tizenegyedik igehirdetés)

„Ez a Lélek bizonyágot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk.” (Róma 8,16)

Szeretnünk kell Istent, mielőtt egyáltalán szentek lehetnénk, mert ez minden szentség gyökere. Istent viszont nem szerethetjük, amíg nem tudjuk, hogy szeret minket: „Szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket.” És nem

tudhatjuk, hogy szeret minket, amíg Lelke bizonyágot nem tesz erről a mi lelkünknek. (Newry, 1767. április 4.)

Június 9. vasárnap – Saját lelkünk bizonyágtétele (tizenkettedik igehirdetés)

„Mert a mi dicsekedésünk ez, lelkiismeretünk bizonyággal, hogy isteni őszinteséggel és tisztasággal, nem testi bölcsességgel, hanem Isten kegyelmével forgolódtunk a világon.” (2Korinthus 1,12)

Örvendek benne, aki meg nem érdemelt szeretetéből, ingyenes és gyengéd kegyelméből „elhívott az üdvösségre”, amiben most ereje által állok. Örülök, mert Lelke bizonyágot tesz Lelkemnek, hogy megvett a Bárány vérén, és ha hiszek benne, „Krisztus tagja, Isten gyermeke és a mennyek országának örököse vagyok”. Örülök, mert Isten szeretetének tudata e Lélek által kimunkálta bennem, hogy szeressem őt, és hogy örte szeressek minden embert, minden lelket, akit alkotott.

Június 10. hétfő – A hívőkben lévő bűnről (tizenharmadik igehirdetés)

„Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az.” (2Korinthus 5,17)

Az újjászületett ember a megigazulásról, szentségről, boldogságról, sőt általában Isten dolgairól vallott régi véleménye megszűnt, ugyanígy régi vágyai, tervei, érzései, indulatai és beszédmodora is. Kétségkívül mindezek újjá lettek, jelentősen megváltoztak a régiekhez képest. Újak, még sem teljességgel újak. Továbbra is érzi szomorúan és szégyenkezve, hogy megmaradt az ő ember, régi indulatainak és érzéseinek túlságosan is nyilvánvaló hajlama, bár nem győzhetik le őt, amíg imádságban vigyáz.

Június 11. kedd – Üdvösség hit által (első igehirdetés)

„Mert kegyelemből tartattok meg, hit által.” (Efézus 2,8)

Ingyenes, meg nem érdemelt ajándék az a hit, ami megvált és maga a megváltás is, amit az Úr jókedvéből, kegyességéből ad. Hogy hisztek, az példája az ő kegyelmének, hogy hitetek révén üdvözültök, az szintén kegyelmét bizonyítja. (Elhangzott Oxfordban, a St. Mary templomban, az egyetem hallgatói és tanárai előtt 1738. június 11-én.)

Június 12. szerda – Az utolsó ítélet (tizenötödik igehirdetés)

„Mindnyájan odaállunk majd a Krisztus ítélőszéke elé.” (Róma 14,10)

Miért állna bármelyikötök a bal kezénél, amikor eljön? Ő nem akarja, hogy egy is elveszen, hanem hogy

mindenki megtérjen, megtérés által az Úrban való hitre jusson, aki vérével áldozott értünk, hit által makulátlan szeretetre, Isten teljes hasonlatosságára újuljon meg szívében, és mindenestől megszentelődjön. Kételkedhetsz vajon ebben, ha meggondolod, hogy az egész világ Bírája ugyaakkor minden ember Megváltója is? Nem saját vérén vásárolt-e meg, hogy el ne vessz, hanem örök életed legyen? *(Elhangzott 1758. március 10-én, pénteken, a bedfordi St. Paul templomban tartott tárgyaláson, ahol jelen volt tiszteletreméltó Sir Edward Clive képviselő úr, Őfelsége polgári bíróságának egyik bírója. Kiadták William Cole úr, megyei főszolgabíró és mások kérésére.)*

Június 13. csütörtök – A kegyelem eszközei (tizenhatodik igehirdetés)

„Eltértetek rendeléseimtől és nem tartottátok meg azokat.” (Malakiás 3,7)

Az eszközök használatának módjától függ, hogy közvetítenek-e kegyelmet annak számára, aki él velük. Először is jó, ha szüntelenül észben tartjuk, hogy Isten minden eszköz fölött áll. Vigyázz tehát, nehogy korlátozd a Mindenhatót! Azt teszi és akkor teszi, amit és amikor neki tetszik. Adhatja kegyelmét az általa rendelt eszközökkel vagy azok nélkül. „Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét, vagy kicsoda volt néki tanácsosa?”

Június 14. péntek – A körülmetélt szív (tizenhetedik igehirdetés)

„A szívnek lélekben, nem betű szerint való körülmetélése az igazi körülmetélkedés.” (Róma 2,29)

„A szívnek lélekben, nem betű szerint való körülmetélése az igazi körülmetélkedés”; s hogy Krisztus igazi követőjének, az Isten által elfogadott embernek megkülönböztető jegye nem a külső körülmetélkedés vagy keresztség, sem valami más külsőség, hanem a lélek helyes állapota, az elme és a szív megújulása Teremtőjének képére - ez az egyike azoknak a fontos igazságoknak, amiket csak lelkiképpen ítélnünk meg. *(Elhangzott az Oxfordi St. Mary templomban, az egyetem hallgatói és tanárai előtt.)*

Június 15. szombat – Az újjászületés jelei (tizennyolcadik igehirdetés)

„Így van mindenki, aki Lélektől született.” (János 3,8)

„Ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.” Ne támaszkodj továbbra is arra a törött nád-szálla, hogy a keresztség által már újonnan születél. Ki tagadja, hogy akkor valóban Isten gyermekei és a mennyország örökösei lettek? Ennek ellenére most az Ördög fiai vagytok. Tehát újonnan kell születnetek.

Az ördög fiai, még mindig kaphatnak „hatalmat, hogy Isten fiaivá legyenek”, még mindig visszanyerhetik azt, amit elveszítettek: „a fiúság Lelkét szívébe, ki ezt kiáltja: Abba, Atya!”

Június 16. vasárnap – Az Úr a mi igazságunk (huszadik igehirdetés)

„Ez lesz az ő neve, amellyel nevezik őt: Az Úr a mi Igazságunk!” (Jeremiás 23,6)

Isten Krisztus igazságaért igazítja meg a hívőt, s nem az ő saját igazságaért. Az ilyenfajta kifejezések: Isten kegyelme által megigazultunk, Krisztus a mi igazságunk, Krisztus halála és feltámadása igazságot szerzett számunkra, mind ugyanazt jelentik, méghozzá azt, hogy Krisztus igazsága, mind aktív, mind passzív igazsága megigazulásunk érdemleges oka. Kieszközölte számunkra Istentől, hogy ha hiszünk, Isten igaznak tekint bennünket.” *(Elhangzott Seven Dials-ben, a West-streeti kápolnában 1765. november 24-én.)*

Június 17. hétfő – A törvény eredete, természete, tulajdonságai és szerepe (harmincnyolcadik igehirdetés)

„Azért ám a törvény szent, és a parancsolat szent és igaz és jó.” (Róma 7,12)

Ez a törvény, amit Isten jósága adott egykor és tartott fenn az idők folyamán, olyan, mint forrás, amelyből fakad: tele van jósággal és jóindulattal. Szelid és kedves, ahogy a zsolttáros mondja: „édesebb a méznél, még a színméznél is”. Meggyőző és szeretetre méltó. Magában foglal mindent, „amik csak kedvesek vagy jó hírűek; ha van valami erény és ha van valami dicséret” Isten és szent angyalai előtt, az mind megtalálható ezen belül.

Június 18. kedd – Óvás a vakbuzgóságtól (harminnyolcadik igehirdetés)

„János pedig felele néki, mondván: Mester látánk valakit, a ki a te neveddel ördöket üz, a ki nem követ minket; és eltiltók őt, mivelhogy nem követ minket, Jézus pedig monda: Ne tiltsátok el őt; mert senki sincs, a ki csodát tesz az én nevemben és mindjárt gonoszul szólhatna felelem.” (Márk 9,38-39)

Ne elégedj meg azzal, hogy senkit sem tiltasz el az ördögüzéstől! Ez helyes, de ne állj meg itt! Ha teljesen el akarod kerülni a vakbuzgóságot, menj tovább! Minden ilyen esetben, bárki legyen az eszköz, ismerd el, hogy Isten keze munkálkodik! És ne csak elismerd, hanem örvendj is művének, dicsérd az Úr nevét hálaadással!

Június 19. szerda – Az egyetemes (katolikus) keresztyén szellem (harminckilencedik igehirdetés)

„És mikor elment onnét, Jonadábbal, a Rekháb fiával találkozott, aki elébe jött, és köszöntötte őt, és mondta neki: Vajon olyan igaz-e a te szíved, mint az én szívem a te szívedhez? És felele Jonadáb: Olyan. Ha így van, nyújts kezet.” (2Királyok 10,15)

Megmutatod-e cselekedeteidből szereteted? Amíg idő és alkalmad, valóban „jót cselekszel mindenekkel”, felebarátaiddal és idegenekkel, barátaiddal és ellenségeiddel, jókkal és gonoszokkal? Megteszel-e minden jót értük, amit csak tudsz, igyekszel-e minden szükségletükről gondoskodni, segítesz-e testi-lelki szempontból nekik, amennyire csak tőled telik? Ha így gondolkozol – és bár minden keresztyén elmondhatná ezt magáról -, ha őszintén erre vágyol és igyekszel, amíg el nem éred, akkor „olyan igaz a te szíved, mint az én szívem a te szívedhez.” „Ha így van, nyújts kezet!” Ezen nem azt értem, hogy „fogadd el az én nézeteimet”. Nem kell, nem várom el, nem is kívánom. Azt sem értem rajta, hogy „elfogadom a te nézeteidet”.

Én úgy érzem, hogy nem szabad megtagadnom a keresztyen szentektől, és hogy kenyeret és bort kell magamhoz vennem Uram halálának emlékére. Ha azonban te erről nem vagy meggyőződve, akkor tégy a szerint a világosság szerint, amit kaptál! Egy percit sem akarok vitába szállni veled az említettek bármelyikével kapcsolatban. Tegyük félre mindezeket a mellékes dolgokat! Egy pillantást se vesztegessünk rájuk! „Ha olyan a te szíved, mint az én szívem”, ha szereted Istent és az egész emberiséget, nem kérdezek többet: „Nyújts kezet!”

Június 20. csütörtök – A keresztyén tökéletességről (negyvenedik igehirdetés)

„Nem mondom, hogy már elértem, vagy hogy már tökéletes volnék.” (Filippi 3,12)

A keresztyén tökéletesség nem jelenti azt (mint látszólag egyesek gondolják), hogy megszabadultunk a tudatlanságtól, hibáktól, gyöngeségtől vagy kísértésektől. Tulajdonképpen a tökéletesség csupán más kifejezés a szentségre. A kettő ugyanazt jelenti. Tehát aki szent, az az Ige szerint tökéletes. Azonban végső soron azt is meg kell jegyeznünk, hogy ebben az értelemben sincs teljes tökéletesség a földön. Nincs a tökéletességnek felső határa, ami ne gyarapodhatna.

Június 21. péntek – Kalandozó gondolatok (negyvenegyedik igehirdetés)

„Foglyul ejtve minden gondolatot, hogy engedelmessédjék a Krisztusnak.” (2Korinthus 10,5)

Szabadulást várni azoktól a kóborló gondolatoktól, amelyeket gonosz lelkek okoznak olyan, mintha azt várnánk, hogy az Ördög elpusztuljon vagy elaludjon, vagy legalábbis ne járjon többé szerte orszolán-

ként. Ha azoktól remélünk szabadulást, amelyeket más emberek okoznak, akkor vagy az várjuk, hogy az emberek pusztuljanak ki a földről, vagy nekünk kellene teljesen elzárkóznunk tőlük. Ha azért könyörögnénk, hogy Isten szabadítson meg a testi állapotunk miatt támadt csatangoló gondolatoktól, akkor tulajdonképpen azt kívánnánk, hogy elhagyhassuk a testet. Mintha azért imádkoznánk, hogy egyszerre angyalok és emberek, halandók és halhatatlanok legyünk. Nem! Amikor eljön ami halhatatlan, elmúlik a halandóság.

Június 22. szombat – Sátán szándékai (negyvenkettedik igehirdetés)

„Jól ismerjük az ő szándékait.” (2Korinthus 2,11)

Minél inkább támadja Sátán a békességedet azzal, hogy „Isten szent, te pedig nem vagy az; mily végtelenül messze állsz a szentségtől, ami nélkül nem láthatod meg Istent; hogyan számíthatnál Istennek jóindulatára; minek alapján képzeled, hogy megigazított?” -, annál inkább kapaszkodj abba, hogy „nem az általam végzett jó cselekedetek miatt fogadott magáévá. A Szeretett Fiúban fogadott el.

Június 23. vasárnap – A megváltás bibliai útja (negyvenharmadik igehirdetés)

„Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által.” (Efézus 2,8)

A hit nemcsak arról való isteni bizonyosság és meggyőződés, hogy „Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magát a világot”, hanem arról is, hogy Krisztus szeret engem és értem adta magát. E hit által (mondhatjuk, hogy lényege vagy inkább hogy *mibenléte* által) fogadjuk el Krisztust, miénk lesz küldetésének minden vonatkozásában: mint Prófétánk, Papunk és Királyunk. Így érthető, hogy „bölcességül lett nekünk Istentől, és igazságul, szentségül és váltságul”.

Június 24. hétfő – Az eredendő bűn (negyvennegyedik igehirdetés)

„És látta az Úr, hogy megsokasult az ember gonoszága a földön, és hogy szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz.” (1Mózes 6,5)

Ti tudjátok, hogy aki látja, mi van az emberben, mást mond a természetről és a kegyelemről, bűnbeesésünkről és gyógyulásunkról. Tudjátok, hogy a vallás legfőbb célja a szív megújítása Isten képére, és arra szolgál, hogy megadja az igazság és valódi szentség terén mindazt, ami az első emberpár bűne miatt elveszett. Ismerjétek meg a gyógyulást! Bűnben születettek, ezért „újonnan kell születnetek”, Istentől. Természetetekből adódóan teljesen romlottak vagytok, de a kegyelem által teljesen megújulhattok.

Június 25. kedd – Az újjászületés (negyvenötödik igehirdetés)

„Szükség néktek újonnan születetek.” (János 3,7)

„Uram, áldj meg ezzel az áldással is, hadd szülessek újonnan! Tagadj meg tőlem mindent, amit akarsz, csak azt ne; hadd szülessek felülről! Végy el mindent, amit jónak látsz, jó híremet, vagyonomat, barátaimat, egészségemet, csak azt add meg, hogy a Lélektől születhessek, hogy Isten gyermekei közé számláltassam! Hadd szülessek nem romlandó magból, de romolhatatlanból Isten Igéje által, amely él és megmarad örökké, s akkor naponta hadd növekedjem a kegyelemben és a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak ismeretében!”

Június 26. szerda – A pusztában (negyvenhatodik igehirdetés)

„Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a ti szívetek, és senki el nem veszi tőletek a ti örömeiteket.” (János 16,22)

Talán éppen igyekezeted hiánya, lelki restséged tartja lelkedet sötétségben. Kényelmesen élsz az országban, nincs háború határaidon belül, így nyugodt és közönyös lettél. Mész a külső kötelességek sima, kitaposott ösvényén, s elégedetten ennyiben maradsz. Csodálkozol hogy közben lelked halott? Serkenj fel az Úr előtt! Kelj fel és rázd ki magad a porból, tusakodj Istennel nagy-szerű áldásáért! Önts ki lelkedet az Úr előtt imádságban, és tarts ki benne állhatatosan! Vigyázz! Riadj fel az álomból, és légy éber! Különben nem várhatsz mást, mint hogy egyre jobban elidegenülsz Isten világosságától és életétől.

Június 27. csütörtök – Különféle kísértések között (negyvenhetedik igehirdetés)

„Most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között.” (1Péter 1,6)

Ha Isten utat enged a kísértéseknek, melyek megszorítják gyermekeit, annak első és legfontosabb célja hitük próbája, mely ezáltal kipróbált lesz, mint arany a tűzben. Tudjuk, hogy a tűzben megpróbált arany megtisztul, elválik a salaktól. Ez történik a hittel is a kísértés tüzeiben - minél inkább megpróbálják, annál inkább tisztul. S nemcsak megtisztul, hanem meg is erősödik, megszilárdul, bőven növekszik Isten bölcsességének és erejének, szeretetének és hűségének oly sok bizonyítéka által.

Június 28. péntek – Önmegtágadás (negyvennyolcadik igehirdetés)

„Mondja pedig mindenknek: Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztyét minden nap, és kövessen engem.” (Lukács 9,23)

Krisztus minden tanítványának feladata, hogy felvegye keresztyét, és ne csak hordozza. Bizonyos értelemben az nem kizárólag az övé, hanem sokan osztoznak benne. Hiszen nem ér senkit egyéb kísértés, „csak emberi”, ami megfelel a világban élők közös természetének és helyzetének. Másrészt viszont, csak az övé. Isten neki készítette el, neki adta szeretetének jeleként. S ha így is fogadja, s nyugszik, mint az agyag a fazekas kezében, úgy Isten javára fordítja a megpróbáltatást, tekintetbe véve annak minőségét, mennyiségét, fokozatát, időtartamát és minden más körülményét.

Június 29. szombat – A pénz helyes felhasználása (ötvenedik igehirdetés)

„Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékomba.” (Lukács 16,9)

Adjatok Istennek – ne tizedet, ne harmadot, ne felet, hanem – mindent, ami Istent illeti, legyen az több vagy kevesebb ezeknél! Költsetek magatokra, családokra, a hit cselédeire és mindenkire úgy, hogy jól számolhassatok el sáfárságotokról, amikor már nem lehettek tovább sáfárok; olyan módon, ahogy Isten beszéde előírja mind általános, mint tételes utasításában; hogy amit csak teszten, „kedves, jó illatú áldozat (lehessen) Istennek”, és végül minden cselekedetetek jutalmat nyerjen azon a napon, amikor az Úr eljön az ő szenteivel!

Június 30. vasárnap – A jó sáfár (ötvenegyedik igehirdetés)

„Adj számot a te sáfárságodról; mert nem lehetsz tovább sáfár.” (Lukács 16,2)

A sáfár nem használhatja a kezére bízott dolgokat szabadon, ahogy ő akarja, hanem ahogy ura kívánja. Nincs joga rendelkezni semmivel, amit rábízta, csak ura akaratának megfelelően. Mert ő nem tulajdonosa ezeknek a dolgoknak, hanem valaki rábízta azokat, méghozzá azzal a feltétellel, hogy mindenben mesterének rendelkezése szerint járjon el. Pontosan ez a helyzet az ember és Isten kapcsolatát illetően. Nem hatalmazott fel bennünket, hogy azt tegyünk a nekünk adott dolgokkal, ami nekünk tetszik, hanem amit Ő, a menny és föld egyedüli tulajdonosa, minden teremtmény Ura akar. (Edinburg, 1768. május 14.)

John Wesley

KIK VAGYUNK?

A metodizmus története Magyarországon a kezdetektől az I. világháborúig

Eddigi ismereteink szerint Magyarországon első ízben 1857-ben járnak metodisták. Az amerikai Püspöki Metodista Egyház püspöke Matthew Simpson, és kísérelője dr. William Fairfield Warren Palesztina felé tartó útjukat megszakítva a hétvégét Pest-Budán töltik. Kossuth barátai szűk körében zárt ajtók mellett kisebb összejövetelt tartanak, amelyet az igehirdető által vezetett áhítattal zárnak. Néhány évvel később 1862-ben Warren ugyancsak ellátogat Magyarországra, akkor azonban Ludwig Sigismund Jacobyval utazik, akit az európai metodista történetírásban a legmeghatározóbb misszionáriusaként tartanak számon.

Ezeknek a látogatásoknak azonban még hosszú ideig nem volt folytatásuk. Csak 1898-ban indult el az állandó magyarországi metodista munka, amikor egy bácskai születésű építőmester, Philipp Jacob saját házában szervezi meg a kékkeresztes mértékletességi egyesület alkalmaikat. A kékkeresztesek elsődleges célja a vallásos élet elmélyítésén keresztül az alkoholról való teljes lemondás. Közös imaórákat, énekléseket tartanak, keresztény könyveket olvasnak, amelyeket meg is vitatnak. Ezek között találjuk a *Der Christliche Apologet* című metodista hetilapot is. A hetilap egyik számából tudják meg egy bécsi metodista lelkész, Robert Möller címét. Meghívják, hogy látogassa meg közösségüket és tartson prédikációt. 1898 novemberében három bácskai városban, Verbászon, Szenttamáson, és Feketehegyen tart igehirdetéseket.

A bácskai kis városok polgári közösségei később Franz Havranek, majd Otto Melle személyében kapják első állandó igehirdetőiket. 1900-ban sor kerül az első metodista próbatag-felvételre.

1900-tól 1904-ig e körök lassanként minden korcsoportot elérnek, s komolyabb törések nélkül, folyamatos működésre képesek. Az Újverbásztól körülbelül 12 kilométerre fekvő Szenttamáson 1901 legelején még csak a kisgyermek számára megalakuló vasárnapi iskoláról van tudomásunk. A vasárnapi iskolát ekkor már 20-30 gyermek látogatja, ami azt jelenti, hogy csaknem az összes német gyerek részt vesz az alkalmakon. Az elkövetkező fél évben a délelőtti és esti istentiszteletek mellett már imaórákról is tudunk. Szeptember első hetében

pedig Otto Melle metodista prédikátor Szenttamáson megtartja az első osztálygyűlést, amely valószínűleg a gyülekezet közösségi életének egy személyesebb, szabadabb, kötetlenebb színterét jelenti. Az 1901-es év második felében, vagy 1902 elején leánykör alakul. Kiderül az is, hogy az énekkar különösen jó eszköznek bizonyul a fiatalok elérésében. 1902-től külön bibliáóráról is olvassunk, melynek résztvevői a „bibliaismeretük szélesítésére” jönnek össze, kezükben a bibliájukkal. A sort azonban még hosszan folytathatnánk. A különböző húsvéti, karácsonyi, szilveszteri ünnepekkel, az aratást követő hálaadó ünnepekkel a korai években.

A magyarországi metodista misszió kezdetben a német nemzetiséget érintette, azonban az első bácskai látogatás után néhány évvel Szenttamáson magyar gyülekezet alakul, a helyben született Jakab János és testvére, Jakab Gyula vezetésével.

Az 1912-es évet követő időszakban mindezek mellett az egyház missziós ünnepséget, valamint a háború alatt hazafias, vagy nemzeti ünnepélyt is tart. Felbukkan továbbá a biblia ünnepség, a megszentelődési alkalom, a hitélet konferencia, és a halottak napi ünnepség fogalma is. Ezeket túlmenően a bácskai metodisták önálló konferencia-sorozatba kezdenek. 1914 februárjától évente rendezik meg két-három napos téli vagy magyar konferenciájukat, melyen lelki kérdésekkel, bibliatanulmányozással foglalkoznak a résztvevők.

Ezekkel párhuzamosan 1905-től Melle elég erősnek látja az alapot ahhoz, hogy a munkát az ország fővárosára, Budapestre is kiterjessze. Jakab János kíséretében érkezik Budapestre. A város centrumában, az Erzsébet körút 48. szám alatt hamarosan megkezdik az első metodista imaórákat. Hamarosan Angyalföldön és Kispesten szervez csoportokat, amelyek gyümölcsözőnek bizonyultak. 1910-ben megjelenik az első magyar nyelvű metodista újság, a Békeharang.

1912-ben Martin Funk veszi át a munkát Mellétől. Első évei korántsem eseménytelenek. Amikor négy fiatalember a „nagyvárosi élet nehézségeitől megterhelve” a prédikátor segítségét kéri, Funk nagy elhatározásra jut. Létrehozza a „Fiatal férfiak otthonát” ahol hat fiatal lakhat.

A szociális gondoskodás jegyében az egyház megalapítja népirodáját, amely a szegénysorban élők számára kíván jogi, egészségügyi, lelki tanácsot nyújtani. A korát megelőző segélyszolgálat sem pénzt, sem helyiséget nem igényel, a rendelések térítésmentesen zajlanak a segítők otthonában. Az igény nagy, szenvedéstől kínzottak, öngyilkosság előtt állók kérnek és kapnak segítséget. Egyeseket sikerült megmenteni a hajléktalanságtól, sőt bírósági tárgyalástól, börtönbüntetéstől is.

1913-ban a közösség a Bethánia Egyesület nővéreivel erősödik. Hamarosan Budakeszin is megkezdí a munkát egy metodista lelkipásztor. A lendület nagy, s a gyülekezet lelkésze, Martin Funk visszaemlékezése szerint a háború alatt sem törík meg.

*Összeállította: Szabó Ildikó
(Forrás: Keskeny utak. Tanulmányok a Magyarországi Metodista Egyház történetéből Szerk.: Lakatos Judit)*

ANNO

Apróságok Wesley életéből

1. A szabad imádkozás a nyilvános istentiszteleten. Midőn Wesley a régi szokása ellenére, többé nem liturgiai imádsággal nyitotta meg és zárta be az istentiszteletet, hanem szabad, szíve szerint való imádsággal, egyik hallgatója szerfelett megütöközött ezen.

Szemrehányásokat tett neki emiatt és megintette, hogy többé azt ne cselekedje. Intelmeit így okolta meg: „Az nem lehet imádság. Mi sohasem végezhetünk két dolgot egyszerre. Afelett gondolkodni, hogy miképpen imádkozunk és egyúttal imádkozni, az két dolog.” Ez azonban Wesleyt nem győzte meg, mert az Úr lelke őt imádkozásra tanította és az ő imádsága Istennel való, szíve szerinti beszélgetés volt.

2. Wesley első szabadon előadott prédikációja. Wesley a prédikatori működésének kezdetén, az akkori szokás szerint prédikációit felolvasta, mert azt hitte, hogy másképpen prédikálni nem tud. Később elbeszélte egy barátjának, hogy gyógyult ki e tévhitből. „Ötven évvel ezelőtt, írott prédikáció nélkül jöttem e helyre és mikor a szószékre léptem, haboztam és félelmemben és izgatottságomban visszatértem a sekrestyébe. Egy hölgy, aki éppen ott volt, észrevette ezt és így szólt: „Kérem, lelkész úr, mi baja?” – „Nem hoztam magam-

mal a prédikációt”, viszonzám én. Miközben kezét vállamra tette, mondta: „Ez minden Nincs annyi bizalma Isteben, hogy egy prédikációhoz juttatja?” E kérdés oly nagy hatással volt reám, hogy ismét a szószékre léptem és írott prédikáció nélkül, a magam és hallgatóim épülésére nagy bátorsággal prédikáltam. Azóta soha többé nem vittem magammal írott prédikációt a szószékre.” – Wesley Isten segítségével nem feledte el a prédikáció tartalmát; ezért kötelessége a prédikátornak a jó előkészülés és azután a szószéken ismét az Úrtól kell várnia a szavakat.

3. Wesley hitbátorsága és rettenthetlensége. Mikor egyszer Wesley egy házban prédikált, összegyülekezett akörül egy vad néptömeg. Egyesek a padlót szakították fel, mások ismét a ház ablakait és ajtóit emelték ki. Wesley kilépett közéjük és erősen és félelem nélkül a szemük közé nézett. A néptömeg kettévált, úgy hogy jobbról és balról állottak. Wesley pedig bántatlanul eltávozott köztük.

E csodálatos megoltalmazás sugalmazta azon éneket, mely e szavakkal kezdődik: Angyalok szolgálnak nekünk...

4. Keresztény rettenthetlenség. Egy vasárnap délutánján Hullban egy szép öreg templomban vett részt az istentiszteleten Wesley. Az istentisztelet után egyik szomszéd faluba ment. Óriási tömeg ember gyűlt össze az utcán. „Oly erős hangon, amint csak tudtam” beszélt Wesley, a következő igéket kiáltottam feléjük”: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de a lelkében kárt vall!” Néhány ezren nyugodtan hallgattak meg; mások azonban úgy viselkedtek, mint az ördögösök. Minden oldalról sárral és kövekkel dobáltak reánk, de soha sem találtak el engem. Mikor be-

szédem befejeztem, a fogatomban kerestem; azonban a kocsis elhajtott volt. Erre egy úriember a saját fogatába kért. Ez azonban annyira megtelt volt, hogy egy úrnak a térdére kellett ülnöm. Amint a néptömeg észrevett bennünket, amit csak felvehettek az utca kövezetéről, azzal felénk dobáltak. De a testes utitársam megvédett, úgy hogy sértetlen maradtam.

„Azután Barnard Castle-ba kocsiztunk. Amikor ott a meghatározott időben elkezdtem prédikálni, oly nagy tömeg volt jelen és oly hangos beszélgetés folyt, hogy csak a legközelebb állók érthettek meg. – Ekkor az ellenséges érzületűek egy tűzoltó fecskendőt hoztak és a tömegre fecskendeztek. Engem azonban egy csepp víz sem ért. A prédikáció után ismét lakásomra tértem vissza. Ez nem volt mindig olyan, amilyent kívántam, de amit a gondviselés jelöl ki, az mindig jó. Hálószobám egyúttal pincéül is szolgált, ahol, természetesen a levegő nagyon is hiányzott. Az ablakot kilyukasztottam, hogy több levegő áradhasson be és így jól aludtam reggelig.”

5. Hitnyugalom György király ellen való lázadás idején. 1765-ben György király ellen való lázadás idején Wesley Newcastleba érkezett. Félelem és rettegés vett erőt az egész lakosságon, miután mindenki a lázadók támadásától félt. Ekkor Wesley, Jónás 3,9. versről prédikált: „Kitudja, talán visszatér és megengesztelődik az Isten és elfordul haragjának búsulásától és nem veszünk el.” – „Szent örömmel volt szívünk megtelve” írja Wesley, „mert az Úr az Ő igéjét sokak szívében megáldotta. Mikor az utcára felvonult a polgári őrség, többen aggódtak miattunk, mert a házuk

a város falán kívül esett. Az Úr azonban tüzes fal volt körülöttünk. A testvéreket imára és böjtre buzdítottam és nem hiába vártunk az Úr segedelmére. Megőrzött Ő mindnyájunkat minden bajtól.” Nem hagy Ő senkit megszegyenül, aki benne remél.

6. Wesley önmegtágadása. Fáradságos utazása Nelsonnal Corwallisban. Wesley nem aludt mindig puha tollakon utazásai alatt; néha igen rossz, kemény ágyon kellett meghálnia, különösen utazóprédikátorságának első éveiben. Egykor Nelsonnal, egyik ki nem képzett prédikátorával Corwallisba utazott, mielőtt ott a Metodizmus megalapítva volt. „Ezalatt ott az egész idő alatt Wesley úr és én egy padlásszobában aludtunk; az ő párnájául az én felöltöm szolgált, én pedig egy könyvre hajtottam fejem. Miután csaknem három hétig prédikáltunk és laktunk e helyen, Wesley egy reggelen 3 órakor felébredt, megfordult és mikor észrevette, hogy én ébren vagyok, így szólt: „Nelson testvér: maradjunk meg jókedvben. Az egyik oldalom még egészen ép, ha a másiktól a bőr már egészen le is jött.”

Hazafelé menet Wesley megállította lovát és szedret keresett. „Nelson testvér, hálásnak kell lennünk,” mondta ő, „hogy ezen a helyen, sok szeder terem, mert e tájék, ahol dolgozunk, a legalkalmasabb melyet valaha láttam, arra, hogy étvágyat gerjesszen, de a legrosszabb hely, ennek kielégítésére.”

Békeharang, Budapest, 1914. március hó 15. V. évfolyam, 6. szám

(Szándékosan hagytuk meg az eredeti írásmódot, szóhasználatot. A Szerk.)

200 esztendeje született Søren Aabye Kierkegaard

„Gyakran beszélnek arról, hogy milyen csodálatos kereszténynek lenni, beszélnek arról, hogy milyen nagy érték az, ha valaki keresztény, arról, amit egy keresztény magáénak mondhat, s amit egyszer még teljesebben fog megkapni, beszélnek arról az értékről, amit egy embernek felkínáltak Krisztusban; és ezt az értéket aztán a legmagasztosabb és a legnagyobb szavakkal dicsérik...

...Hogyha azért a krisztusi kereszténységet akarod dicsérni - óh, ne kívánj magadnak angyali nyelveket, ne kívánd a költők művészetét, sem a szónokok ékesszólását: olyan mértékben fogod dicsérni a krisztusi kereszténységet, amilyen mértékben az életed mutatja, hogy mennyit hagytál el a krisztusi kereszténységért...

(Søren Kierkegaard Építő keresztény beszédek – című reprint kötete a Wesley János Lelkészképző Főiskola gondozásában 2012-ben látott napvilágot. Kapható a Dankó utcai Keresztyén Könyvesházban.)

AJÁNLO

Film

Wesley (2009)

amerikai életrajzi film

rendező: John Jackman

szereplők: Burgess Jenkins, June Lockhart, Kevin McCarthy, R. Keith Harris, and Carrie Anne Hunt.

A fiatal John Wesley mindent megtesz a megváltásért, mégsem találja a békét. Konoksága mindenhol ellentét és elutasítást szül. Georgiában nemcsak mint evangélista vall kudarcot, de a szépséges Sophie szívét is összetöri. Megtörtén, alázatos szívvel tér vissza Angliába, hogy ráataláljon az igaz hitre – és felfedezze Isten kegyelmét.

Ebben az igaz történetben, melynek alapja John és Charles Wesley naplója, bepillantás nyerünk két férfi lelki küzdelmeibe; az egyik a metodista mozgalom megalapítója, a másik a történelem egyik legtermékenyebb egyházi himnusz szerzője.

Ők ketten megváltoztatták Anglia lelki arculatát. Mozgalmuk, szolgálatuk a szegények felé megalapozta a rabszolgaság eltörlését.

Könyv

Wesley János: Parókiám az egész világ

„Úgy tekintem az egész világot, mint az én parókiámat; olyan értelemben természetesen, hogy bármely részén vagyok is: illőnek, helyesnek és kötelességemnek tekintem, hogy mindenkinek hirdessem az üdvösség örömhírét, aki hajlandó meghallgatni. Tudom, hogy Isten erre a munkára hívott el, és bizonyos vagyok abban, hogy áldásával kíséri azt.” (John Wesley)

„A bűn attól nem veszíti el sajátosságát,
hogy divatba jön.”
(John Wesley)

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Diákunk mondta, aki egyik iskolánkba érkezett egy (nevéből ítélve) más hagyományokat követő intézményből: „Átjöttem a Gladiátorból a Lezlibe.”

„Tanár úr, mit jelent az, hogy vámpírhalál?” – kérdezte egy kislány hittanórán, valószínűleg összetévesztve azt a mártírhalállal.

„Mária három hónapig volt Erzsébet” – nyelte le egy igehirdető izgalomban a ’-nél’ szóvéget a történet felolvasása közben.

„Szegények vagyunk mi, mint a pap egere” – emlegette valaki a templom egerének közeli rokonát.

„Építettem én már ilyen paródiát” – dicsekedett el egy munkás. Bárcsak senki más ne mondhatná, hogy a parókia az egy paródia!

„Mindenki részvételére számítok a korrepetáláson” – tévesztette el valaki a részvétel szó alkalmazását, ami nekünk most egyáltalán nem szomorú, ahogyan reméljük a korrepetálás sem volt az.

Iklódyék, Kisvárda

A Wesley név többször okozott bonyodalmat intézményeink fennállása óta. Akadt, aki telefonon kereste Wesley-t, és nehezményezte, hogy nem tudtuk a készülékhez hívni.

Máskor levelet hozott neki a postás, aki ragaszkodott hozzá, hogy csak személyesen Wesley-nek adhatja át a küldeményt.

Jó szándékú adományozó a Whiskey János Óvodának címezte a játékokat tartalmazó pakkot.

Az olyan címzéseken, hogy Vezli vagy Wesselényi Főiskola, már nem akadunk fönn, sőt, akadt, aki a bonyolult nevet kihagyva ezt írta a borítékra: Evangélikus Testnevelési Főiskola. A levél így is célba ért.

(ÉV)

ÜNNEPEINK

Pedagógusnap

Június első vasárnapja.

Az UNESCO és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 1996-ban ezen a napon fogadta el a pedagógus jogokról szóló, 150 paragrafusból álló határozatot. Magyarországon 1952. június 7-8-án ünnepelték először ezt a napot, s ez alkalomból adták át a kiváló tanítói és tanári okleveleket az ország legjobb pedagógusainak.

1993 óta a tanárok, oktatók kitüntetése január 22-én, a Magyar Kultúra Napján történik.

Fotó: www.hotdog.hu

Fotó: www.babanet.hu

Apák napja

Az apák napja egy világi ünnepnap, Magyarországon június harmadik vasárnapján ünneplik. (Vannak, akik május 19-ét, Ivó napját tartják apák napjának.) A 20. század elején kezdték el megtartani az anyák napja párjaként. Az apaságot és a szülői szerepet ünneplik ilyenkor. Ekkor megemlékeznek az apákról, nagyapákról és a többi férfi elődről.

Az apák napját különböző időpontban ünneplik szerte a világon.

KKS

(Forrás: wikipedia)

„Ha arra törekszel, hogy az örök mértéket kövesd: ne botránkozz azokon, kik nem erre igyekeznek, hanem törekvéseik ingadozva ágaznak a sokféle véges és változó mérték között. Ne azt nézd, hogy mijük nincsen, hanem mijük van: mert még a legnyomorultabbnak is van olyan lelki kincse, mely belőled hiányzik. Kifogásolni, fölényelkedni bárki tud. Tanulj meg mindenkitől tanulni.”

(Weöres Sándor)

***

„Tanulás az, ha rájövünk arra, amit már tudunk.
Cselekvés az, ha megmutatjuk, hogy tudjuk.
Tanítás az, ha másokat emlékeztetünk arra, hogy ők is éppolyan jól tudják.

Mindannyian tanulunk, cselekszünk és tanítunk.”

(Richard Bach)

***

„A jó tanító nem saját tudásának gyümölcsseit osztja meg a tanítványaival, hanem megmutatja nekik, hogyan arassák le saját gondolataik gyümölcsseit.” (Kahlil Gibran)

„Amilyen könyörülő az atya a fiakhoz, olyan könyörülő az Úr az őt félők iránt.” (Zsoltárok 103,13)

***

„Mert akit szeret az Úr, megdorgálja, és pedig mint az atya az ő fiát, akit kedvel.” (Példabeszédek 3,12)

***

„Miként az Idő, úgy röptünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röptünk.”

(Ady Endre)

***

„A társadalomnak, a világnak az apaság a talpköve:
minden összeomlik, ha a gyermekek nem szeretik
apjukat.” (Honoré de Balzac)

***

„Fogalmam sem volt arról, hogy én is érezhetek ilyen mélyen, hogy egy gyermek az imádság derűjét adhatja, hogy az apaság megújítja szívemet.” (Hugh O'Neill)

RÍMELŐ

Kányádi Sándor

Kicsi legény, nagy tarisznya

Horgasinamat verdeső
tarisznyámban palavessző,
palavessző s palatábla. . .
Így indultam valamikor
legelőszőr iskolába.

Le az utcán, büszkén, bátran
lépdeltem a tarisznyámmal.
- Hova viszed, ugyanbiza',
azt a legényt, te tarisznya? -
Tréfálkoztak a felnőttek,
akik velem szembejöttek.

Máskor pedig ilyenformán
mosolyogták a tarisznyám:
- Éhes lehet a tudásra
az, kinek ilyen hosszú,
ilyen nagy a tarisznyája.

De csak mentem, még
büszkébben,
míg az iskoláig értem.
Az iskola kapujában
gyökeret vert a két lábam.

S álltam, míg csak bátorító
szóval nem jött a tanító.
Rám mosolygott: - Ej, kis
legény,
gyere, fiam, bátran, ne félj!

Kézen fogott, bevezetett.
Emlékszem, be melegem lett. . .
Évek teltek, múltak, de még
most is érzem olykor-olykor
jó tanítóm meleg kezét.

Isten áldja meg a pedagógusokat!